

**Sosiaali- ja terveys- sekä ympäristöpalvelujen
palvelusopimus vuodelle 2022**
Luonnos

Sonkajärven kunta
Ylä-Savon SOTE – kuntayhtymä

Sisällys

PALVELUSOPIMUKSEN YLEISET EHDOT	3
Perussopimuksen määräykset	3
PALVELUJEN TOTEUTTAMINEN, MÄÄRÄ JA SISÄLTÖ	3
Palvelujen tuottamistapa	3
Tilaustaulukot	4
PALVELUJEN HINNOITTELU JA LASKUTUS	4
Palveluista perittävät korvaukset (perussopimus 21 §)	4
Ennakkomaksuosuus (Perussopimus 22 §)	4
VUODEN 2022 MUUTOKSET PALVELURAKENTEESSA JA TOIMINNASSA	4
PALVELUJÄRJESTELMÄN TEHOKKUUS, TUOTTAVUUS, KILPAILUKYKY JA VAIKUTTAVUUS	5
PALVELUJEN JÄRJESTÄMISESSÄ KÄYTETTÄVÄT TILAT	6
SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKA, SEURANTA JA TARKISTAMINEN	6

SOPIJAOSAPUOLET

Sonkajärven kunta
Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä (jäljempänä SOTE)

PALVELUSOPIMUKSEN YLEISET EHDOT

(kaikille saman sisältöinen)

Perussopimuksen määräykset

Palvelusopimusten taustalla on jäsenkuntien ja SOTE- kuntayhtymä valmisteleva kuntayhtymän vuoden 2022 talousarvio. Palvelusopimus on omistajaohjauksen keskeinen väline.

Vuosittaisissa SOTE- kuntayhtymän ja kunkin jäsenkunnan palvelusopimuksissa määritellään, miten ja missä laajuudessa järjestämisvelvollisuuteen kuuluvat palvelut kunkin jäsenkunnan osalta toteutetaan. Palvelusopimus mahdollistaa palvelutason ja palvelujen laajuuden määrittämisen.

Jäsenkuntien asukkailla on oikeus käyttää kuntayhtymän palveluja koko kuntayhtymän toiminta-alueella kuntarajoista riippumatta.

Palvelusopimukset ovat kokonaissopimuksia, jotka muodostuvat kuntayhtymän oman toiminnan ja ostopalvelujen kokonaismäärästä. Sairaanhoidopiirin maksuosuuteen sisältyvät käyttöön perustuvat maksuosuudet ja asukaslukuun perustuvat erityisen kalliin hoidon tasausmaksu ja jäsenmaksu.

Sopimuksen hyväksyy kunnanvaltuusto ja SOTE- kuntayhtymän yhtymävaltuusto.

PALVELUJEN TOTEUTTAMINEN, MÄÄRÄ JA SISÄLTÖ

Palvelujen tuottamistapa

SOTE kuntayhtymä järjestää kuntayhtymän toiminta-alueen asukkaiden tarvitsemat terveyden- ja sairaanhoidon, sosiaalihuollon sekä ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palvelut valtakunnallisesti vertailtuna korkeatasoisesti ja kustannustehokkaasti. Vertailutietoina käytetään sekä valtakunnallisia tilastotietoja että Kuntamaiseman vertailukuntien tietoja.

Tilaustaulukot

Tilaustaulukot ovat palvelusopimuksen liitteenä ja ne toimitetaan myös sähköisinä tiedostoina.

PALVELUJEN HINNOITTELU JA LASKUTUS

Palveluista perittävät korvaukset (perussopimus 21 §)

Jäsenkuntien maksuosuudet määritellään palvelusopimuksissa. Palvelut hinnoitellaan aiheuttamisperiaatteella seuraavasti:

- Lähipalvelujen hinta määritellään kunnittain
- Seudullisesti tuotettaville palveluille/tuotteille määritellään yksi hinta
- Laajemmat alueelliset palvelut ja ostopalvelut laskutetaan tuottajan laskutushinnan perusteella.
- Ympäristö- ja terveystalvontapalvelut laskutetaan jäsenkuntien asukaslukujen suhteessa pois lukien eläinlääkintähuollon tilakustannukset ja subventiot. Eläinlääkintähuollon tilakustannukset Sonkajärven, Vieremän ja Kiuruveden osalta laskutetaan siltä jäsenkunnalta, jonka alueella tilat sijaitsevat. Iisalmen eläinklinikan kustannukset laskutetaan jäsenkunnilta asukaslukujen suhteessa. Subventiot laskutetaan kunnilta toteutuneiden kulujen mukaan.

Jos jäsenkunta ei tee palvelusopimusta, kuntayhtymä laskuttaa kuntaa palveluhinnaston mukaisesti. Jos kunnan asukas käyttää toisen kunnan alueella palveluja, laskutetaan kuntaa käytetyn palveluyksikön hinnoittelulla.

Kuntalaskutus perustuu palvelusopimuksen mukaiseen kuukausittaiseen ennakkolaskuun. Palvelusopimuksen kokonaiskustannus on **18,110 milj. €**.

Ennakkomaksuosuus (Perussopimus 22 §)

Jäsenkunnat maksavat kuukausittain ennakkomaksuosuuden, joka on 1/12 osa jäsenkunnan palvelusopimuksen yhteissummasta.

Kuntien maksuosuudet maksetaan kuukausittain kahdessa erässä kunkin kuukauden 11. ja 28. päivään mennessä. Maksuaika on 14 vuorokautta ja maksun viivästyessä kuntayhtymä perii korkolain mukaisen viivästyskoron.

Kunnat ja kuntayhtymä maksavat tilinpäätöksen valmistumisesta 30 päivän kuluessa mahdollisen kuntakohtaisen ali- tai ylikäytön.

VUODEN 2022 MUUTOKSET PALVELURAKENTEESSA JA TOIMINNASSA

Keskeiset rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset on esitetty liitteenä olevissa tilauslomakkeissa (kuntayhtymätason muutokset kaikki kunnat - tilauslomakkeessa ja kuntakohtaiset muutokset ao. kunnan lomakkeessa).

PALVELUJÄRJESTELMÄN TEHOKKUUS, TUOTTAVUUS, KILPAILUKYKY JA VAIKUTTAVUUS

Palvelujen laatu, vaikuttavuus, saatavuus ja kuntakohtaiset erot

Alueen väestön tyytyväisyys palveluihin on hyvä. Mittareina on asiakas- ja henkilökunnan palaute, potilas- ja sosiaaliasiamiesraportit, kantelut sekä muistutukset.

Palvelun saatavuus toteutuu hoidon ja palvelujen saatavuuden lainsäädännön sekä hoito- ja hoivatakuun mukaisesti. Laatutasona pidetään säädösten asettamaa tasoa.

Palvelujen tuottamisen käytännöt ja kuntalaisten asema palvelun saajina on pääsääntöisesti yhdenmukaiset.

Käynti- ja asukaskohtaisissa vertailuluvuissa ollaan valtakunnan ja Maisema kuntien keskiarvon tasolla. esim. päivystyskäynnit, laboratorio- ja kuvantamistutkimukset.

Kuntakohtaiset erot palvelujen tarjonnassa ja käytössä, palvelurakenteissa, laatutasossa ja kustannuksissa kapenevat.

Mittarit:

- Valtakunnan tasolla tuotettavia vertailutietoja
- Kuntamaisemaraportti

PALVELUJEN JÄRJESTÄMISESSÄ KÄYTETTÄVÄT TILAT

Kiinteistöt (Perussopimus 25 §)

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä toimii omistamissaan tiloissa sekä jäsenkunnilta, Ylä-Savon terveyden- ja sairaanhoidon tukisäätiöltä ja muilta vuokranantajilta vuokraamissaan tiloissa.

Kuntayhtymä vuokraa tarvitsemansa tilat ensisijassa jäsenkunnilta.

Kunnalta vuokratuissa tiloissa tapahtuvista toiminnallisista muutoksista neuvotellaan kunnan kanssa.

SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKA, SEURANTA JA TARKISTAMINEN

Voimassaoloaika

1.1.2022 – 31.12.2022

Sopimuksen seuranta ja tarkistaminen

Palvelusopimusten seuranta toteutetaan talousarvion seurannan yhteydessä kuukausittain ja neljännesvuosittain.

Toiminnassa, palvelutarpeessa ja kustannuksissa tapahtuvien olennaisten muutosten (3 % tehtäväaluetasolla) johdosta palvelusopimukseen voidaan tehdä talousarviovuoden aikana jäsenkunnan ja kuntayhtymän hyväksymiä muutoksia, jotka valmistellaan yhteistyössä jäsenkunnan kanssa.

ALLEKIRJOITUKSET

Sonkajärven kunta . .2021

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä . .2021

Leila Pekkanen
toimitusjohtaja

Petteri Soininen
talousjohtaja

Liite 1 SOTE kuntayhtymän talousarvioon perustuva yhteenveto maksuosuuksista vuonna 2022 ja tilaustaulukot suurtuotteittain, joissa on esitetty kuntayhtymätason ja kunnittaiset rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Ylä-Savon SOTE
K U N T A Y H T Y M Ä

Palvelusopimus 2022, liite 1

luonnos 21.9.2021

Sonkajärvi

Palvelutilaukset tuoteryhmittäin

Talousarvio 2022																				
JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET MAISEMAMALLIN POHJALTA (1 000 €)																				
	Iisalmi TP2020	Iisalmi TA2021	Iisalmi TA2022	Iisalmi Muutos %	Kiuruvesi TP2020	Kiuruvesi TA2021	Kiuruvesi TA2022	Kiuruvesi Muutos %	Sonkajärvi TP2020	Sonkajärvi TA2021	Sonkajärvi TA2022	Sonkajärvi Muutos %	Vieremä TP2020	Vieremä TA2021	Vieremä TA2022	Vieremä Muutos %	SOTE yht. TP2020	SOTE yht. TA2021	SOTE yht. TA2022	SOTE yht. Muutos %
PALVELUT																				
Aikuispsykososiaaliset palvelut	4 463	4 778	4 820	0,9	1 299	1 516	1 305	-13,9	671	821	904	10,1	395	406	442	9,0	6 828	7 521	7 471	-0,7
Aikuissosiaalityö	901	1 209	1 138	-5,9	299	374	350	-6,3	120	137	134	-2,3	94	110	99	-9,9	1 415	1 830	1 721	-6,0
Erikoissairaanhoidon oma	3 971	3 736	3 930	5,2	1 314	1 196	1 317	10,0	661	618	664	7,3	535	518	552	6,6	6 482	6 068	6 462	6,5
Erikoissairaanhoidon ostettu	21 179	21 529	22 590	4,9	9 118	9 485	9 600	1,2	4 218	4 340	4 554	4,9	3 043	3 301	3 340	1,2	37 558	38 656	40 085	3,7
Hoitto- ja hoivapalvelut	24 020	23 913	24 923	4,2	12 696	12 954	13 539	4,5	6 167	6 382	6 405	0,4	4 638	4 970	5 112	2,9	47 521	48 218	49 979	3,7
Kuntoutus	891	1 073	1 101	2,6	381	430	439	2,2	189	222	236	6,5	149	141	159	12,4	1 609	1 866	1 935	3,7
Perhepalvelut	8 813	8 798	9 453	7,4	3 332	3 158	2 928	-7,3	1 164	975	1 340	37,5	1 216	1 137	1 139	0,1	14 524	14 068	14 860	5,6
Suun terveydenhuolto	1 638	1 800	1 859	3,2	669	767	771	0,5	324	389	391	0,4	271	316	332	5,1	2 902	3 272	3 352	2,4
Vammaispalvelut	6 698	7 672	8 013	4,4	3 400	3 882	3 802	-2,1	1 817	2 092	2 109	0,8	1 593	1 737	1 780	2,5	13 509	15 383	15 703	2,1
Vastaanottopalvelut	5 305	5 127	5 353	4,4	2 325	2 071	2 122	2,5	1 158	983	1 038	5,6	1 014	946	982	3,8	9 802	9 126	9 494	4,0
Ympäristötoimi	1 055	1 071	1 150	7,4	409	414	519	25,3	198	201	235	17,2	185	186	262	40,7	1 877	1 907	2 200	15,4
PALVELUT YHTEENSÄ	78 933	80 707	84 328	4,5	35 243	36 247	36 691	1,2	16 686	17 160	18 010	5,0	13 134	13 767	14 198	3,1	144 027	147 916	153 261	3,6
Palveluille kohdistamattomat kustannukset	1 210	729	528	-27,5	398	252	203	-19,6	222	130	100	-23,6	214	117	78	-32,9	2 044	1 229	909	-26,0
MAKSUOSUUDET	80 143	81 436	84 856	4,2	35 641	36 499	36 894	1,1	16 908	17 290	18 110	4,7	13 348	13 884	14 277	2,8	146 070	149 144	154 171	3,4
Erikoissairaanhoidon ostettu	21 179	21 529	22 590	4,9	9 118	9 485	9 600	1,2	4 218	4 340	4 554	4,9	3 043	3 301	3 340	1,2	37 558	38 656	40 085	3,7
Oma toiminta	58 964	59 907	62 266	3,9	26 523	27 014	27 294	1,0	12 690	12 950	13 555	4,7	10 305	10 583	10 936	3,3	108 512	110 489	114 085	3,3

Ylä-Savo Aikuispsykososiaaliset palvelut TA 2022 Kaikki kunnat

Palvelun sisältö:

Mielenterveystyön avohoidon palvelut: aikuispsykiatrinen poliklinikka (sisältää ikäihmisten työryhmän, depressiohoitajat ja päihdetyön), akuuttiryhmä (kiireellisyys 1-7 vrk ja ohjanta- ja neuvonta-puhelin 24/7), psykiatrinen kotikuntoutus, ryhmämuotoiset kuntoutuspalvelut

Palveluasuminen: asumispalveluiden ostot

Oma erikoissairaanhoido: psykiatrinen ja riippuvuusosasto sisältäen perusterveydenhuollon selviämisaseman

Lyhyt kuvaus:

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Palveluihin sisältyy kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tarpeellinen mielenterveys- ja päihdetyö. Aikuisikäisille tarjotaan avohoitopalveluja ja vapaaehtoista sairaalahoitoa. Työmuotoina ovat mm. yksilö-, pari-, perhe- ja ryhmäkeskustelut, verkostokokoukset ja toiminnalliset ryhmät. Osastolla toteutetaan tavanomaisten hoitajaksojen lisäksi intervalli- ja ennaltaehkäiseviä jaksoja. Palveluja toteutettaessa keskeisinä arvoina ovat potilaslähtöisyys, matala kynnyks, tarpeenmukaisuus ja moniammatillisuus yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Palveluasuminen

Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palveluasuminen järjestetään ostopalveluina kuntoutujille, jotka tarvitsevat paljon hoitoa ja huolenpitoa. Suurin osa palveluasumisesta on tehostettua palveluasumista; lisäksi järjestetään tukiasumista. Palveluasumisen järjestämisestä vastaa sosiaalityön tehtäväalue, jossa toimii sijoittamista hoitava palveluohjaaja.

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
<i>Aikuisten psykososiaaliset palvelut</i>				
Tuotot (€)	2 185 675,40	2 307 600,00	2 133 150,00	-7,56 %
Toimintakulut (€)	-8 967 471,82	-9 800 966,12	-9 582 563,00	-2,23 %
Poistot (€)	-46 192,39	-27 900,00	-21 100,00	-24,37 %
Netto (€)	-6 827 988,81	-7 521 266,12	-7 470 513,00	-0,67 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-6 827 988,81	-7 521 266,12	-7 470 513,00	-0,67 %
<i>Mielenterveyspalvelut</i>				
Tuotot (€)	2 185 675,40	2 307 600,00	2 133 150,00	-7,56 %
Toimintakulut (€)	-8 967 471,82	-9 800 966,12	-9 582 563,00	-2,23 %
Poistot (€)	-46 192,39	-27 900,00	-21 100,00	-24,37 %
Netto (€)	-6 827 988,81	-7 521 266,12	-7 470 513,00	-0,67 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-6 827 988,81	-7 521 266,12	-7 470 513,00	-0,67 %
<i>Avopalvelut</i>				
<i>Perustasoinen avohoito</i>				
Tuotot (€)	61 753,65	62 350,00	61 850,00	-0,80 %
Toimintakulut (€)	-3 065 693,51	-3 400 375,02	-3 465 389,00	1,91 %
Poistot (€)	-10 047,34	-6 000,00	-3 700,00	-38,33 %
Netto (€)	-3 013 987,20	-3 344 025,02	-3 407 239,00	1,89 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-3 013 987,20	-3 344 025,02	-3 407 239,00	1,89 %
Asiakkaat (hlö)	3 087,00	4 376,00	3 752,00	-14,26 %
Kulut / asiakas (€)	-996,35	-778,42	-924,60	18,78 %
Käynnit (kpl)	30 619,00	32 256,00	30 614,00	-5,09 %
Kulut / käynti (€)	-100,45	-105,60	-113,32	7,30 %
<i>Palveluasuminen</i>				
Tuotot (€)	363 737,57	464 400,00	344 900,00	-25,73 %
Toimintakulut (€)	-2 005 582,61	-2 454 862,07	-2 091 424,00	-14,80 %
Netto (€)	-1 641 845,04	-1 990 462,07	-1 746 524,00	-12,26 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 641 845,04	-1 990 462,07	-1 746 524,00	-12,26 %

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
Asiakkaat (hlö)	71,00	51,00	47,00	-7,84 %
Kulut / asiakas (€)	-28 247,64	-48 134,55	-44 498,38	-7,55 %
Hoitopäivät (pv)	16 796,00	17 718,00	16 415,00	-7,35 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-119,41	-138,55	-127,41	-8,04 %
<i>Psykiatrinen osastohoito</i>				
<i>Oma erikoissairaanhoido</i>				
Tuotot (€)	1 760 184,18	1 780 850,00	1 726 400,00	-3,06 %
Toimintakulut (€)	-3 896 195,70	-3 945 729,03	-4 025 750,00	2,03 %
Poistot (€)	-36 145,05	-21 900,00	-17 400,00	-20,55 %
Netto (€)	-2 172 156,57	-2 186 779,03	-2 316 750,00	5,94 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-2 172 156,57	-2 186 779,03	-2 316 750,00	5,94 %
Asiakkaat avohoidossa (hlö)	676,00	817,00	762,00	-6,73 %
Asiakkaat osastohoidossa (hlö)	510,00	711,00	534,00	-24,89 %
Käynnit (kpl)	3 153,00	3 056,00	3 213,00	5,14 %
Kulut / käynti (€)	-1 247,17	-1 298,31	-1 258,37	-3,08 %
Hoitopäivät (pv)	7 055,00	7 185,00	6 971,00	-2,98 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-557,38	-552,21	-580,00	5,03 %

Oleelliset toiminnalliset ja rakenteelliset muutokset:

Avohoidossa jatketaan tilanteen mukaan myös etävastaanottojen toteuttamista. Tällä toiminnalla pyrimme tehostamaan ja monipuolistamaan palveluvalikkoa sekä parantamaan palvelujen saatavuutta.

Vuoden 2022 talousarvioon muutettiin yksi erikoislääkärin virka mielenterveys- ja päihdepalvelujen päällikön viraksi.

Sosiaalityön tehtäväalue järjestää ostopalveluina sosiaalihuoltolain mukaiset mielenterveyskuntoutujien tehostetun palveluasumisen ja tukiasumisen palvelut sekä tehostetun palveluasumisen haasteellisesti käyttäytyville somaattisesti sairaille alle 65-vuotiaille asiakkaille, joilla on lisäksi myös psyykinen diagnoosi. Kuntayhtymän alueella toimii kolme mielenterveyskuntoutujien tehostetun palveluasumisen yksikköä, joissa on yhteensä 44 asumispaikkaa. Kaikki asumispaikat ovat käytössä.

Erityisryhmien tehostetun palveluasumisen ja tukiasumisen sekä sosiaalisen kuntoutuksen ja asumisentuen palveluita järjestetään vuonna 2020 kilpailutettujen sopimusten perusteella. Budjetoinnissa on huomioitu sopimuksien mukaiset, Sansia Oy:n hinnankorotuspäätökset 1.1.2022 alkaen.

Psykiatrisen ja riippuvuusosaston palveluihin on tullut uusia lääketuotteita, jotka nostavat lääkekustannuksia. Uusilla hoitomuodoilla on vaikutusta asiakkaiden hyvinvointiin, hoitoon sitoutumiseen ja arjen hallintaan.

Ylä-Savo Aikuispsykososiaaliset palvelut TA 2022 Sonkajärvi

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
<i>Aikuisten psykososiaaliset palvelut</i>				
Tuotot (€)	81 087,04	124 426,07	90 933,10	-26,92 %
Toimintakulut (€)	-770 134,40	-968 036,46	-1 015 979,24	4,95 %
Poistot (€)	-1 718,61	-1 263,85	-1 020,40	-19,26 %
Netto (€)	-690 765,97	-844 874,24	-926 066,54	9,61 %
Ulkokuntien osuus (€)	19 507,28	23 803,20	22 123,77	-7,06 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-671 258,69	-821 071,04	-903 942,77	10,09 %
<i>Mielenterveyspalvelut</i>				
Tuotot (€)	81 087,04	124 426,07	90 933,10	-26,92 %
Toimintakulut (€)	-770 134,40	-968 036,46	-1 015 979,24	4,95 %
Poistot (€)	-1 718,61	-1 263,85	-1 020,40	-19,26 %
Netto (€)	-690 765,97	-844 874,24	-926 066,54	9,61 %
Ulkokuntien osuus (€)	19 507,28	23 803,20	22 123,77	-7,06 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-671 258,69	-821 071,04	-903 942,77	10,09 %
<i>Avopalvelut</i>				
<i>Perustasoinen avohoito</i>				
Tuotot (€)	1 509,17	1 514,66	1 549,59	2,31 %
Toimintakulut (€)	-167 710,37	-185 667,54	-196 866,31	6,03 %
Poistot (€)	-532,42	-305,82	-193,46	-36,74 %
Netto (€)	-166 733,62	-184 458,70	-195 510,18	5,99 %
Ulkokuntien osuus (€)	280,00	-178,07	-50,71	-71,52 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-166 453,62	-184 636,77	-195 560,89	5,92 %
Asiakkaat (hlö)	224,00	310,00	310,00	0,00 %
Kulut / asiakas (€)	-751,08	-599,91	-635,68	5,96 %
Käynnit (kpl)	1 723,00	1 730,00	1 689,00	-2,37 %
Kulut / käynti (€)	-97,65	-107,50	-116,67	8,53 %
<i>Palveluasuminen</i>				
Tuotot (€)	73 560,78	115 000,00	81 000,00	-29,57 %
Toimintakulut (€)	-474 561,14	-609 760,05	-627 787,00	2,96 %
Netto (€)	-401 000,36	-494 760,05	-546 787,00	10,52 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-401 000,36	-494 760,05	-546 787,00	10,52 %
Asiakkaat (hlö)	13,00	12,00	13,00	8,33 %
Kulut / asiakas (€)	-36 504,70	-50 813,34	-48 291,31	-4,96 %
Hoitopäivät (pv)	4 038,00	4 320,00	4 685,00	8,45 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-117,52	-141,15	-134,00	-5,06 %
<i>Psykiatrinen osastohoito</i>				
<i>Oma erikoissairaanhoido</i>				
Tuotot (€)	6 017,09	7 911,41	8 383,51	5,97 %
Toimintakulut (€)	-127 862,89	-172 608,87	-191 325,93	10,84 %
Poistot (€)	-1 186,19	-958,03	-826,94	-13,68 %

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
Netto (€)	-123 031,99	-165 655,49	-183 769,36	10,93 %
Ulkokuntien osuus (€)	19 227,28	23 981,27	22 174,48	-7,53 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-103 804,71	-141 674,22	-161 594,88	14,06 %
Asiakkaat avohoidossa (hlö)	48,00	56,00	50,00	-10,71 %
Asiakkaat osastohoidossa (hlö)	29,00	40,00	32,00	-20,00 %
Käynnit (kpl)	117,00	128,00	129,00	0,78 %
Kulut / käynti (€)	-1 102,98	-1 355,99	-1 489,56	9,85 %
Hoitopäivät (pv)	218,00	320,00	355,00	10,94 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-591,97	-542,40	-541,28	-0,21 %

Oleelliset toiminnalliset ja rakenteelliset muutokset:

Mielenterveyskuntoutujien palveluasumisen määrärahavaruudessa lisäyksenä vuoteen 2021 nähden on 1.1.2022 voimaan tulevat hinnankorotukset sekä hoitopäivien määrän kasvu. Budjetointi on tehty asiakaskohtaisesti olemassa olevilla asiakkailla.

Ylä-Savo Aikuissosiaalityö TA 2022 Kaikki kunnat

Palvelun sisältö:

Sosiaalityö: aikuissosiaalityö

Sosiaalinen asumispalvelu: asumisen tuki ja sosiaalinen kuntoutus

Toimeentulotuki: ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki, etuuskäsittely

Työllistämistoiminta: kuntouttava työtoiminta, Ylä-Savon työvoiman palvelukeskus

Lyhyt kuvaus:

Aikuissosiaalityön asiakkaina ovat yli 18-vuotiaat perheettömät ja perheelliset, joilla ei asu samassa taloudessa alle 18-vuotiaita lapsia. Sosiaalityössä tehdään asiakkaiden kokonaistilanteen selvityksiä, ohjataan ja neuvotaan sosiaaliseen tilanteeseen liittyvissä vaikeuksissa sekä järjestetään tukitoimia, jolla ylläpidetään ja edistetään yksilön ja perheen turvallisuutta ja itsenäistä suoriutumista lähiyhteisössä sekä yhteiskunnassa. Sosiaalityössä korostuu verkostoyhteistyö.

Sosiaalinen asuminen

Asumisen tukipalveluita järjestetään ostopalveluna omissa asunnoissa asuville, jotka tarvitsevat tukea ja ohjausta asumisessa, itsenäisessä arjen suoriutumisessa ja asioiden hoidossa. Palveluita tuottavat yhdistykset ja yksityiset palveluntuottajat.

Työelämään aktivoivina palveluina sosiaalityö järjestää kuntouttavaa työtoimintaa ja on osa työllistymistä edistävää monialaista yhteispalvelua (TYP). Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on ehkäistä työttömyyden aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia asiakkaan toimintakykyyn, vahvistaa asiakkaan elämän- ja arjenhallintaa sekä työ- ja toimintakykyä ja ehkäistä syrjäytymistä tarjoamalla mahdollisuutta työtoimintaan ja muihin palveluihin. Työvoiman palvelukeskus on yhteistoimintamalli, jonka tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heille monialaisena yhteispalveluna julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja.

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
<i>Aikuissosiaalityö</i>				
Tuotot (€)	130 537,51	190 300,00	187 300,00	-1,58 %
Toimintakulut (€)	-1 545 215,96	-2 020 713,91	-1 908 596,00	-5,55 %
Netto (€)	-1 414 678,45	-1 830 413,91	-1 721 296,00	-5,96 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 414 678,45	-1 830 413,91	-1 721 296,00	-5,96 %
<i>Sosiaalityö (työikäiset)</i>				
Tuotot (€)	429,00	500,00	0,00	-100,00 %
Toimintakulut (€)	-397 683,59	-425 388,96	-524 304,00	23,25 %
Netto (€)	-397 254,59	-424 888,96	-524 304,00	23,40 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-397 254,59	-424 888,96	-524 304,00	23,40 %
Asiakasperheet (kpl)	1 600,00	1 690,00	1 650,00	-2,37 %
Kulut / asiakasperhe (€)	-248,55	-251,71	-317,76	26,24 %
<i>Sosiaalinen asuminen</i>				
Tuotot (€)	56 663,79	45 500,00	44 000,00	-3,30 %
Toimintakulut (€)	-295 103,41	-319 044,04	-301 588,00	-5,47 %
Netto (€)	-238 439,62	-273 544,04	-257 588,00	-5,83 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-238 439,62	-273 544,04	-257 588,00	-5,83 %
Asiakkaat (hlö)	962,00	153,00	550,00	259,48 %
Hoitopäivät (pv)	25 423,00	4 682,00	12 400,00	164,84 %
Tuotot / hoitopäivä (€)	2,23	9,72	3,55	-63,49 %
Toimintakulut / hoitopäivä (€)	-11,61	-68,14	-24,32	-64,31 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-11,61	-68,14	-24,32	-64,31 %
Netto / hoitopäivä (€)	-9,38	-58,42	-20,77	-64,44 %
<i>Toimeentulotuki</i>				
Tuotot (€)	6 981,89	3 300,00	2 300,00	-30,30 %
Toimintakulut (€)	-264 613,77	-275 415,09	-275 232,00	-0,07 %
Netto (€)	-257 631,88	-272 115,09	-272 932,00	0,30 %

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-257 631,88	-272 115,09	-272 932,00	0,30 %
Kulut / asiakasperhe (€)	-3 266,84	-585,99	-588,10	0,36 %
Asiakasperheet, summataso (kpl)	81,00	470,00	-	-
<i>Työllistämistoiminta</i>				
Tuotot (€)	66 462,83	141 000,00	141 000,00	0,00 %
Toimintakulut (€)	-587 815,19	-1 000 865,82	-807 472,00	-19,32 %
Netto (€)	-521 352,36	-859 865,82	-666 472,00	-22,49 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-521 352,36	-859 865,82	-666 472,00	-22,49 %
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	438,00	507,00	464,00	-8,48 %

Oleelliset toiminnalliset ja rakenteelliset muutokset:

Aikuissosiaalityö on mukana monialaisen yhteispalvelun (TYP) palvelussa kaikissa kunnissa. TYP:n asiakkaista suurin osa on myös työllisyyden kuntakokeilun asiakkaita. Iisalmi, Sonkajärvi ja Vieremä ovat mukana työllisyyden kuntakokeilussa ajalla 1.3.2021 - 30.6.2023. Kokeilun tavoitteena on edistää työllisyyttä työnhakijoiden palvelua parantamalla. Palvelujen asiakaslähtöisyys vahvistuu, kun työllisyys-, koulutus- sekä sosiaali- ja terveyspalvelut sovitetaan yhteen työnhakijan työllistymisen tueksi nykyistä paremmin. Sosiaalityö osallistuu kokeiluun yhteisesti määritellyillä palvelumallilla ja resurssoinnilla. Vastaavaa työtä Kiuruvedellä tehdään yhteistyössä Kiuruveden Urheilijoiden kanssa.

Aikuissosiaalityö käsitteenä on muuttumassa THL:n palvelutehtäväluokituksen mukaisesti työikäisten palveluksi, jolloin asiakkaat ovat 18 – 64 vuotiaita. Palvelutehtäväluokitus tulee ohjaamaan asiakastietojärjestelmien ja siellä olevien palvelua asiakirjoineen sekä myös Kantaan siirtyvien asiakirjojen arkistointijakoa. Sosiaalityön palveluissa on muutettu nykyistä asiakastietojärjestelmän rakennetta jo palvelutehtäväluokituksen suuntaan. Työ jatkuu OMNI360 järjestelmän käyttöönoton aikana kaikilla sosiaalityön osa-alueilla.

Täydentävän ja ennalta ehkäisevän toimeentulotuen menot ovat alhaisella tasolla kuntayhtymän alueella. Vuonna 2020 kokonaismenot olivat 146 000 euroa. Vuoden 2021 ennuste on noin 152 000 euroa. Vuoden 2022 budjetointi on sen mukaisesti 155 000 euroa. Määrärahan muutos vaihtelee kunnittain. Täydentävän toimeentulotuen käsittely ja Kela yhteistyö tapahtuu pääsääntöisesti seudullisessa palveluohjauksessa Iisalmessa.

Mielenterveyskuntoutujien työtoimintamenojen kulutus väheni koronarajoitusten vuoksi vuonna 2020 ollen 218 000 euroa. Vuoden 2021 ennuste on noin 290 000 euroa. Vuodelle 2022 on budjetoitu koko kuntayhtymän alueelle 330 000 euroa ennakoiden palvelun käytön kasvua, mikäli koronarajoitukset edelleen vähentyvät. Työtoimintaa tuottaa TOIMI-työvalmennussäätiö Iisalmen ja Kiuruveden yksiköissä. Iisalmen osuus menoista on 76 %, Kiuruveden 21 %, Sonkajärven 2 % ja Vieremän 1 %.

Kuntouttavan työtoiminnan ostopalveluihin on budjetoitu 159 000 euroa vuoden 2021 toteumaennusteen 94 000 euroa pohjalta. Vuonna 2019 menot olivat 218 000 euroa ja vuonna 2020 uusien ostopalvelusopimusten ja koronarajoitusten vuoksi 77 000 euroa. Tavoitteena on kuntouttavan työtoiminnan lisääminen koko kuntayhtymän alueella huomioiden työllisyyskuntakokeilu sekä kuntien omat työllistämistoimet. Kuntouttavan työtoiminnan ostopalveluina hankittavia palveluita tuottavat Kiuruveden Urheilijat ry ja TOIMI-työvalmennussäätiö 1.6.2020 voimaan tulleiden ostopalvelusopimusten mukaisesti. Kuntouttavan työtoiminnan toteutumiseen vaikuttaa olennaisesti asiakkaiden toimintakyky ja alueella olevat työtoimintakohteet. Iisalmessa palveluun osallistuvien määrä väheni vuodesta 2019 vuoteen 2020 noin 28 % ja Kiuruvedellä 33 %. Vuoden 2021 toteuma ennustaa osallistujamäärään pientä kasvua. Sonkajärven ja Vieremän kunnissa palvelussa ei ole tapahtunut määrällistä muutosta vuosien 2019 – 2021 aikana.

Aspa Palvelut Oy:n ostopalvelusopimusta muutetaan syksystä 2021 niin, että se tuottaa palveluita vain Iisalmen kaupungin alueella aikaisemman seudullisen palvelun sijaan.

Ylä-Savo Aikuissosiaalityö TA 2022 Sonkajärvi

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
<i>Aikuissosiaalityö</i>				
Tuotot (€)	14 435,11	21 500,00	17 500,00	-18,60 %
Toimintakulut (€)	-134 230,51	-158 944,21	-151 727,02	-4,54 %
Netto (€)	-119 795,40	-137 444,21	-134 227,02	-2,34 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-119 795,40	-137 444,21	-134 227,02	-2,34 %
<i>Sosiaalityö (työikäiset)</i>				
Toimintakulut (€)	-46 319,06	-55 059,01	-75 679,00	37,45 %
Netto (€)	-46 319,06	-55 059,01	-75 679,00	37,45 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-46 319,06	-55 059,01	-75 679,00	37,45 %
Asiakasperheet (kpl)	189,00	210,00	190,00	-9,52 %
Kulut / asiakasperhe (€)	-245,07	-262,19	-398,31	51,92 %
<i>Sosiaalinen asuminen</i>				
Tuotot (€)	4 020,42	4 500,00	500,00	-88,89 %
Toimintakulut (€)	-15 922,82	-21 532,00	-22 129,00	2,77 %
Netto (€)	-11 902,40	-17 032,00	-21 629,00	26,99 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-11 902,40	-17 032,00	-21 629,00	26,99 %
Asiakkaat (hlö)	210,00	12,00	180,00	1 400,00 %
Hoitopäivät (pv)	3 024,00	320,00	1 200,00	275,00 %
Tuotot / hoitopäivä (€)	1,33	14,06	0,42	-97,04 %
Toimintakulut / hoitopäivä (€)	-5,27	-67,29	-18,44	-72,59 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-5,27	-67,29	-18,44	-72,59 %
Netto / hoitopäivä (€)	-3,94	-53,23	-18,02	-66,14 %
<i>Toimeentulotuki</i>				
Tuotot (€)	718,20	1 000,00	1 000,00	0,00 %
Toimintakulut (€)	-37 770,41	-39 684,21	-23 451,02	-40,91 %
Netto (€)	-37 052,21	-38 684,21	-22 451,02	-41,96 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-37 052,21	-38 684,21	-22 451,02	-41,96 %
Kulut / asiakasperhe (€)	-2 221,79	-610,53	-586,28	-3,97 %
Asiakasperheet, summataso (kpl)	17,00	65,00	-	-
<i>Työllistämistoiminta</i>				
Tuotot (€)	9 696,49	16 000,00	16 000,00	0,00 %
Toimintakulut (€)	-34 218,22	-42 668,99	-30 468,00	-28,59 %
Netto (€)	-24 521,73	-26 668,99	-14 468,00	-45,75 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-24 521,73	-26 668,99	-14 468,00	-45,75 %
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	48,00	50,00	54,00	8,00 %

Aikuissosiaalityöhön on lisätty yksi palveluohjaajan tehtävä, jonka työpanoksesta 50 % kohdistuu asumisen tukipalveluihin vähentäen ostopalveluiden käyttöä ja 50 % aikuissosiaalityön palveluohjaukseen.

Sosiaalisen kuntoutuksen palveluiden ostopalvelumenoihin on varattu 1500 euroa satunnaisia palvelutarpeita varten. Vuoden 2021 talousarviossa määrärahavaraus on 20 000 €. Toteumaennuste vuodelle 2021 on 8000 €. 8/2021 voimassa olevia maksusitoumuksia

on kaksi. Vuonna 2022 palvelu siirretään omaksi toiminnaksi ja siihen on varattu palveluohjausresurssia 50 prosentin työajalla. Tavoitteena on vastata omassa kodissa asuvien päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palvelutarpeeseen ja mahdollistaa heidän kotona asuminen palveluasumisen sijaan.

Ylä-Savo Erikoissairaanhoido oma TA 2022 Kaikki kunnat

Palvelun sisältö:

Erikoislääkärin vastaanotot, toimenpideyksikön palvelut ja kotisairaala

Lyhyt kuvaus:

Lääketieteen erikoisalojen seudullisesti annettavat vastaanottopalvelut, toimenpideyksikön (leikkaustoiminta ja siihen liittyvät vastaanottopalvelut) palvelut, kliinisen farmasian asiantuntijapalvelut ja kotisairaalan palvelut

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
Oma erikoissairaanhoido				
Tuotot (€)	1 671 267,00	2 048 400,00	2 116 600,00	3,33 %
Toimintakulut (€)	-8 050 453,62	-8 027 576,03	-8 486 716,00	5,72 %
Poistot (€)	-102 330,25	-89 100,00	-91 900,00	3,14 %
Netto (€)	-6 481 516,87	-6 068 276,03	-6 462 016,00	6,49 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-6 481 516,87	-6 068 276,03	-6 462 016,00	6,49 %
Toimintakulut / asukas (€)	-218,51	-217,89	-233,53	7,18 %
3810 Kotisairaala				
Tuotot (€)	128 175,52	122 700,00	142 500,00	16,14 %
Toimintakulut (€)	-404 120,30	-376 236,01	-376 140,00	-0,03 %
Netto (€)	-275 944,78	-253 536,01	-233 640,00	-7,85 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-275 944,78	-253 536,01	-233 640,00	-7,85 %
5101 Gastroent.vast.otto				
Tuotot (€)	85 047,75	88 800,00	82 500,00	-7,09 %
Toimintakulut (€)	-526 365,01	-616 906,00	-635 884,00	3,08 %
Poistot (€)	-38 097,54	-28 600,00	-23 100,00	-19,23 %
Netto (€)	-479 414,80	-556 706,00	-576 484,00	3,55 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-479 414,80	-556 706,00	-576 484,00	3,55 %
5104 Erikoislääkäreiden vastaanotot				
Tuotot (€)	775 982,02	963 200,00	881 100,00	-8,52 %
Toimintakulut (€)	-4 230 110,99	-4 369 367,02	-4 271 197,00	-2,25 %
Poistot (€)	-56 178,54	-40 500,00	-35 500,00	-12,35 %
Netto (€)	-3 510 307,51	-3 446 667,02	-3 425 597,00	-0,61 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-3 510 307,51	-3 446 667,02	-3 425 597,00	-0,61 %
5931 Toimenpideyksikkö				
Tuotot (€)	682 061,71	873 700,00	1 010 500,00	15,66 %
Toimintakulut (€)	-2 889 857,32	-2 665 067,00	-3 203 495,00	20,20 %
Poistot (€)	-8 054,17	-20 000,00	-33 300,00	66,50 %
Netto (€)	-2 215 849,78	-1 811 367,00	-2 226 295,00	22,91 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-2 215 849,78	-1 811 367,00	-2 226 295,00	22,91 %

Tuottajan viesti tilaajalle:

Kumppanuus- ja virkalääkäritoimintaa jatketaan erikoislääkäreiden vastaanotoilla. Osa erikoisalojen lääkäritoiminnasta toteutetaan ostopalveluna. Sairaanhoidopiiristä (KYS) on siirtynyt palveluja, joita tuotetaan kuntayhtymän oman erikoissairaanhoidon vastaanotolla, esim. uniapneapotilaan hoito ja biologiset lääkehoidot. Omana toimintana toteutetaan kliiniset kuormituskokeet. Toimintamalleja uudistetaan, ja etä- ja sähköisiä palveluja kehitetään osana erikoislääkäreiden vastaanottoa. Yhteistyötä kotisairaalan, erikoislääkärin vastaanottojen ja osastopalvelujen välillä kehitetään edelleen. Kotisairaala toimii seitsemänä päivänä viikossa kahdessa vuorossa (klo 8-21). Kliinisen farmasian asiantuntijan toiminta aloitetaan uudelleen vuoden tauon jälkeen.

Leikkaustoiminta ja siihen liittyvät erikoislääkärin vastaanotot (kirurgian ja silmätautien vastaanotot) jatkavat omana toimintana.

Toimenpideyksikössä tehdään toimenpiteitä lain sallimissa puitteissa. Leikkauspotilaan hoitoprosesseja kehitetään lähipalvelupainotteiseksi, esim. tekonivelpotilaan esi- ja jälkitarkastukset tehdään lisälmissä ja toimenpide tehdään sairaanhoitopiirissä.

Kunnittaiset erot palvelumäärissä ja siten kustannuksista selittyvät kunkin kunnan asukkaiden arvioidulla palvelutarpeella. Palvelutarvearvio on laskennallinen historiatietoon perustuen.

Oleelliset lisäykset/vähennykset:

Toimintatuotot kasvavat kokonaisuutena 3,3 %, (68 t€). Myyntituottojen arvioidaan kasvavan ulkokuntamyynnin osuuden lisäyksellä (toimenpideyksikkö). Asiakasmaksulain muutoksesta johtuen arvioidaan asiakasmaksujen hieman laskevan noin 4 %, (42 t€). Toimintakulut kasvavat 5,7% (460t€), joista henkilöstökulujen osalta kasvua erilliskorvauksissa (300 t€), hoitotarvikkeissa, tukipalvelujen ostoissa (mm. rtg palvelut (100 t€) ja rakennusten vuokrakuluissa (100 t€.)

Ylä-Savo Erikoissairaanhoido oma TA 2022 Sonkajärvi

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
<i>Oma erikoissairaanhoido</i>				
Tuotot (€)	98 100,74	114 209,42	108 960,04	-4,60 %
Toimintakulut (€)	-752 510,41	-750 844,53	-792 835,75	5,59 %
Poistot (€)	-9 665,74	-8 455,19	-8 944,35	5,79 %
Netto (€)	-664 075,41	-645 090,30	-692 820,06	7,40 %
Ulkokuntien osuus (€)	2 613,79	26 830,94	29 158,90	8,68 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-661 461,62	-618 259,36	-663 661,16	7,34 %
Toimintakulut / asukas (€)	-193,10	-192,67	-206,41	7,13 %
3810 Kotisairaala				
Tuotot (€)	7 048,89	5 993,78	5 571,64	-7,04 %
Toimintakulut (€)	-30 233,42	-24 863,02	-28 906,42	16,26 %
Netto (€)	-23 184,53	-18 869,24	-23 334,78	23,67 %
Ulkokuntien osuus (€)	1 045,73	1 068,06	2 963,56	177,47 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-22 138,80	-17 801,18	-20 371,22	14,44 %
5101 Gastroent.vast.otto				
Tuotot (€)	4 585,13	5 276,59	5 958,11	12,92 %
Toimintakulut (€)	-49 076,82	-59 400,71	-70 815,99	19,22 %
Poistot (€)	-3 552,11	-2 753,84	-2 572,56	-6,58 %
Netto (€)	-48 043,80	-56 877,96	-67 430,44	18,55 %
Ulkokuntien osuus (€)	490,18	102,17	515,06	404,12 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-47 553,62	-56 775,79	-66 915,38	17,86 %
5104 Erikoislääkäreiden vastaanotot				
Tuotot (€)	50 731,94	54 867,38	52 527,97	-4,26 %
Toimintakulut (€)	-403 806,63	-396 126,49	-399 852,72	0,94 %
Poistot (€)	-5 362,81	-3 671,73	-3 323,37	-9,49 %
Netto (€)	-358 437,50	-344 930,84	-350 648,12	1,66 %
Ulkokuntien osuus (€)	-1 008,37	10 227,36	4 259,22	-58,35 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-359 445,87	-334 703,48	-346 388,90	3,49 %
5931 Toimenpideyksikkö				
Tuotot (€)	35 734,78	48 071,67	44 902,32	-6,59 %
Toimintakulut (€)	-269 393,54	-270 454,31	-293 260,62	8,43 %
Poistot (€)	-750,82	-2 029,62	-3 048,42	50,20 %
Netto (€)	-234 409,58	-224 412,26	-251 406,72	12,03 %
Ulkokuntien osuus (€)	2 086,25	15 433,35	21 421,06	38,80 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-232 323,33	-208 978,91	-229 985,66	10,05 %

Ylä-Savo Erikoissairaanhoito ostettu TA 2022 Kaikki kunnat

Palvelun sisältö:

Erikoissairaanhoidon ostot Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä ja muilta kunnilta/kuntayhtymiltä. Sairaanhoitopiirin ostot pitävät sisällään sekä käyttöön perustuvan hoitopalveluiden oston että asukaslukuun perustuvat kuntien jäsenmaksuosuudet.

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
<i>Erikoissairaanhoito omalta sairaanhoitopiiriltä</i>				
Toimintakulut (€)	-37 548 127,73	-38 655 534,00	-40 085 128,00	3,70 %
Netto (€)	-37 548 127,73	-38 655 534,00	-40 085 128,00	3,70 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-37 548 127,73	-38 655 534,00	-40 085 128,00	3,70 %
<i>Erikoissairaanhoito sairaanhoitopiirin ulkopuolelta</i>				
Toimintakulut (€)	-9 868,96	0,00	0,00	-
Netto (€)	-9 868,96	0,00	0,00	-
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-9 868,96	0,00	0,00	-

Ostetun erikoissairaanhoidon lisäys vuoden 2022 talousarvioon on yhteensä 1,4m€(3,7%). Tästä lisälmen osuus on 1,06m€ (4,9%), Kiuruveden osuus 115t€ (1,2%), Sonkajärven osuus 214t€ (4,9%) ja Vieremän osuus 39t€ (1,2%). Ostetun erikoissairaanhoidon talousarvio perustuu sairaanhoitopiirin laatimaan kuntakohtaiseen ennusteeseen. Ennusteen pohjana on kolmen vuoden kuntakohtainen toteuma. Ostettuun erikoissairaanhoitoon ei ole varattu sairaanhoitopiirin ulkopuolisiin ostoihin erillisiä määrärahoja.

Ylä-Savo Erikoissairaanhoito ostettu TA 2022 Sonkajärvi

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
<i>Erikoissairaanhoito omalta sairaanhoitopiiriltä</i>				
Toimintakulut (€)	-4 217 623,10	-4 340 490,00	-4 554 427,00	4,93 %
Netto (€)	-4 217 623,10	-4 340 490,00	-4 554 427,00	4,93 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-4 217 623,10	-4 340 490,00	-4 554 427,00	4,93 %
<i>Erikoissairaanhoito sairaanhoitopiirin ulkopuolelta</i>				
Toimintakulut (€)	-49,50	0,00	0,00	-
Netto (€)	-49,50	0,00	0,00	-
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-49,50	0,00	0,00	-

Ylä-Savo Hoito- ja hoivapalvelut TA 2022 Kaikki kunnat

Palvelun sisältö:

Asiakas- ja palveluohjaus, liikkumista tukevat palvelut.

Kotihoito: Tilapäinen ja säännöllinen kotihoito, kotihoidon ostopalvelu, sotainvalidien ja rintamaveteraanien kotiin annettavat palvelut ja kotihoidon tukipalvelut.

Päivätoiminta

Tehostettu palveluasuminen ja tavallinen palveluasuminen:

Palvelukeskus Kirkonsalmi, Palvelukeskus Onnimanni, Palvelukeskus Aurinkokartano, Palvelukeskus Virranranta, Hoitokoti Kallionsydän, Hoitokoti Veikkola, Hoitokoti Niva, Palvelukeskus Tuulikannel, Palvelukeskus Mosaiikki, asumispalveluiden ostopalvelut.

Lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen: Palvelukeskus Kirkonsalmi, Hoitokoti Niva, Palvelukeskus Tuulikannel. Asumispalveluiden ostopalvelut.

Lyhyt kuvaus:

Hoito- ja hoivapalveluiden tavoitteena on edistää ikäihmisten selviytymistä, toimintakykyä ja omatoimisuutta ensisijaisesti heidän omilla kodeissaan. Ikäihmisille, jotka eivät kuntoutuksen ja palveluiden turvin tule toimeen omassa kodissaan, järjestetään hoitopaikka sosiaalihuoltolain mukaisista asumispalveluyksiköistä.

Hoito- ja hoivapalveluihin kuuluvat:

- Kotihoidon asiakasneuvonta Ohjuri toimii seudullisena matalankynnyksen neuvontapisteenä ja ensikontaktina kotona asumista tukeviin palveluihin. Asiakkaiden palvelut perustuvat palvelutarpeen arvioinnille ja yksilöllisille hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelmille yhteen sovitettuna asiakaslähtöisestä yksityisen, kolmannen sektorin ja kuntayhtymän palvelut.
- Kotihoito ja tukipalvelut, kuten ateria-, kylvytys- ja turvapalvelut. Kotihoito koostuu kotisairaanhoidosta ja kotipalvelusta asiakkaan tarpeen mukaisesti. Kotihoitoa tuetaan lähipalveluna ja etäpalveluna. Kotihoidon yöpartio toimii 24/7. Kotihoitoa järjestetään joko tilapäisenä tai säännöllisenä kotihoitona. Kotihoitoa järjestetään omana toimintana tai palvelusetelillä. Tukipalvelut on järjestetty ostopalveluina.
- Päivätoiminta, jonka tarkoituksena on tukea sosiaalisia kontakteja sekä tarjota kuntouttavaa toimintaa ja virikkeitä.
- Omaishoidon tuki on palvelukokonaisuus, joka muodostuu hoitopalkkiosta, tarvittavista palveluista hoidettavalle sekä omaishoitajan tukemisesta. Omaishoitajan tukemista ovat mm. sijaishoito omaishoitajan vapaan aikana, joka mahdollistuu omilla yksiköissä, palvelusetelillä ostopalveluyksiköissä tai toimeksiantosopimuksena läheisten tai tuttavien avustamana.
- Asumispalvelut on tarkoitettu hoivaa ja huolenpitoa säännöllisesti tarvitseville ikäihmisille, joiden ei ole enää mahdollista asua omassa kodissaan. Asumispalveluilla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain mukaista asumispalvelua joko tavallisessa palveluasumisessa tai tehostetussa palveluasumisessa.

HOITO- JA HOIVAPALVELUJEN TARKOITUS JA TAVOITTEET:

Tarkoituksena on järjestää iäkkäiden laadukkaat, yhdenvertaiset ja kustannustehokkaat palvelut ja varautua palvelutarpeen kasvuun. Tavoitteena on kohdentaa palvelut väestön tarpeita vastaavasti ja järjestää palvelut kustannustehokkaalla palvelu- ja kulurakenteella. Yhdenvertaisten palvelujen saatavuutta vahvistetaan myöntämisperusteilla, palvelutarpeen arvioinnilla ja järjestämistavoilla.

Elinvoimaa omaan elämään:

Ikäihmisten monimuotoisen asumisen tukeminen järjestämällä palvelut yksilöllistä palvelutarvetta vastaavasti monituottajamallilla. Kotona asumista tuetaan omaishoidon tuen ja liikkumista tukevien palvelujen avulla.

Asiakasneuvonnan ja palveluohjauksen vahvistaminen lisäresursseilla, RAI toimintakykymittarin käyttönotolla ja sähköisellä palveluhallalla.

Ikääntyvien omaishoidon vahvistaminen kotihoidon muotona.

Asiakasturvallisuuden ja laadun vahvistaminen tehostetun palveluasumisen välittömän työn minimi-toitusta nostamalla.

Asiakasmaksujen muutokset vaikuttavat tuottoihin eniten tehostetussa palveluasumisessa vahvistamalla asiakkaan käyttövaraa tehostetussa palveluasumisessa.

Ennakoiva yhteistyö ja välittäminen:

Kuntoutus osana palvelukokonaisuutta toteutuu.

Osaamisen aktiivinen kehittäminen:

Digitaalisen palvelukokonaisuuden juurruttaminen ja maltillinen lisääminen.

OLEELLISET MUUTOKSET:

Hoito- ja hoivasuurtuotteen TAE 2022 nettokustannukset ovat 49,9m€, jossa kasvua +1,8m€/3,7%:a verrattuna TA 2021. Ulkoiset nettokustannukset ovat 31,5m€, jossa kasvua vuoden 2021 talousarvioon verrattuna on +1,2m€/3,9 %:a. Suurimmat kustannusten nousut kohdistuvat asumispalveluihin, jossa kasvua on +1,1m€/5,8%. Nousu johtuu asumispalvelujen toimintatuottojen laskusta asiakasmaksuissa -245t€/4,0% asiakasmaksulain mukaisesti ja toimintakulujen noususta +845te/3,5 % hoitajamitoituksessa +775t vanhuspäivälain mukaisesti sekä ostopalvelusopimuksen indeksikorotuksesta +320t€. Kotihoidon ulkoiset nettokustannusten nousu +110t€/0,9% kohdistuu omaishoidon avustusten nousuun.

KOTIHOITO

TAVOITTEET: Tavoitteena tuottaa laadukasta ja kustannustehokasta palvelua myöntämisperusteet täyttävälle kuntalaisille. Kotihoidon tavoitteena on turvata kotona asuminen mahdollisimman pitkään huomioiden kustannustehokkuus.

OLEELLISET MUUTOKSET:

Digitaalisten palveluiden käyttöä juurrutetaan kotihoitoon ja tavoitteena on maltillinen kasvu. Digitaaliset palvelut on ensisijainen palvelumuoto. Kaikille säännöllisille kotihoidon asiakkaille asennetaan sähköluukko.

Tukipalveluissa ateriapalveluiden asiakasmäärät ovat vähentyneet vuoden 2021 aikana. Vähentyminen johtuu asiakkuuksien uudelleen tarkastelusta ja asiakkaiden joilla vähäinen aterioiden tarve ohjaaminen ensisijaisesti yksityisten palveluiden piiriin. Sama suunta arvioidaan olevan myös vuonna 2022. Ateriapalveluiden kuljetuskustannusten arvioidaan nousevan varsinkin taajama-alueiden ulkopuolisissa matkoissa. Asiakkaisen omaehtoista palvelujen hankintaa tuetaan sähköisellä palveluauulla.

Kotihoidon ja omaishoidon asiakkaiden tukipalveluna tuotettava päivätoiminta järjestetään omana tuotantona vuonna 2022. Etäpäivätoimintaa pyritään lisäämään etähoidon asiakkaille.

Omaishoidon tuen määräraharavauksiin on tehty korotus 161t€/9,6% ja tavoitteena on lisätä omaishoidon asiakkaiden määrää ja ennakoita tukiluokkien muutokset hoitoisuuden nousua vastaavasti. Omaishoidon lakisääteisten vapaiden järjestämistapana on myös palveluseteli, jolla voidaan ostaa lyhytaikaista hoitoa asumispalveluista tai palvelua kotiin. Pandemiasta johtuen palveluseteliä ei ole voinut käyttää asumispalveluissa ja tästä syystä setelin kulutus on ollut vähäisempää. Setelin käyttö on koettu hyvänä, joten vuodelle 2022 määrärahoja on tarkastettu vastaamaan asiakasmäärää ja ennakoitua omaishoidon tuen nousua hoitoisuutta vastaavasti.

Sosiaalihuolto lain mukaisten liikkumista tukevien palvelujen myöntämisperusteita tarkastellaan ja tavoitteena on tukea kotona asumista.

ASUMISPALVELUT

TAVOITTEET: Asumispalveluiden tavoitteena on kohdentaa palveluita vastaamaan paremmin väestön palvelutarvetta. Alueella tämä tarkoittaa kevyempien asumisratkaisujen vahvistamista, tavallisen palveluasumisen osuuden lisäämistä tuotannossa ja tehostetun palveluasumisen peittävyden vähentämistä huomioiden alueellinen palvelutarve.

OLEELLISET MUUTOKSET: Tehostettu palveluasuminen vähenee 2 555 (-1,42 %) hoitopäivää vuodelle 2022, kun verrataan talousarvioon 2021. Peittävyys yli 75 vuotiaista laskee vuodelle 2022, ollen 9,85 % (TA2021 10,31%). Tavallista palveluasumista lisätään alueella 1 825 hoitopäivällä (16,13 %), kun verrataan talousarvioon 2021. Vuonna 2022 tavallista palveluasumista on 6,9 % asumispalveluiden koko tuotannon hoitopäivistä.

Lyhytaikaishoitoa tuotetaan omana palveluna ennakoitua tarvetta vastaavasti sekä omaishoidon palvelusetelillä.

RAI –arviointityökalun käyttöönottoa jatketaan. Jatkuvan asiakaspalautteen antamisen ja omaisyhteydenpidon käytäntöjen jalkauttamista jatketaan ja kehitetään. Lisäksi digitaalisia palveluita hyödynnetään asiantuntija konsultoinneissa, viriketoiminnassa ja lisäämään kodin turvallisuutta.

TERVEYSPALVELUT

AKUUTTI-, KUNTOUTUS- JA LYHYTAIKAISHOITO

Palvelun sisältö: Akuutti-, kuntoutus- ja lyhytaikaishoito perusterveydenhuollon osastoilla sekä erikoissairaanhoidon dialyysihoito ja

sydänvalvomo.

TAVOITE: Akuutti- ja kuntoutusosastopalvelujen tehtävänä on tarjota seudullisesti laadukkaita ja vaikuttavat akuutin sairastumisen vaiheen palvelut ja palliatiivinen osastohoito.

Osastopalvelujen toiminnassa painottuu edelleen avohoito ja henkilöstön tarveperusteinen yhteiskäyttö ja osaamisen vahvistaminen mm. tarveperusteisella työvuorosuunnittelulla, kotisairaaloiminnalla ja etäpalveluilla. Henkilöstön palliatiivisen ja saattohoidon osaamista vahvistetaan koulutuksella.

Akuuttiosastohoidon tuotteistus on siirtynyt Opiferus-ohjelmasta Kuntamaiseman Numerus ohjelmaan vuodesta 2020 lukien.

Kunnittaiset erot palvelumäärissä ja siten kustannuksissa selittyvät kunkin kunnan asukkaiden arvioidulla palvelutarpeella. Palvelutarvearvio on laskennallinen historiatietoon perustuen. Oletuksena on, että perusterveydenhuollon osastohoidon tarve vahvistuu perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kanssa tehtävää työnjakoa, yhteistyötä sekä hoitoprosesseja tarkastelemalla. Osastojen hoitopäivien määrä on laskettu 98 % kuormituksella.

Hoitopäiviin eivät sisälly enää dialyysihoidon hoitopäivät TA2021 alkaen van ne sisältyvät käynteihin. Käynteihin sisältyvät hemodialyysit (2180 kpl TA2021 ja TA2022) ja munuaispoliklinikan lääkärin vastaanotto-, etävastaanotto- ja puhelinvastaanottokäynnit (890 kpl TA2021 ja TA2022). Hoitopäivien ja käyntien yhteissumma säilyy lähes vuoden 2021 tasolla. Hoitopäivistä 9,3 % (2862 hoitopäivää) on erikoissairaanhoidon hoitopäiviä (sydänvalvomo). Henkilöstömitoitus säilyy edellisen vuoden tasolla.

OLEELLISET MUUTOKSET:

Toimintatuotot laskevat 5,2 %, (81 t€), josta asiakasmaksulain muutoksesta johtuen arvioidaan maksutuottojen laskevan 11,9 %, (148 t€). Myyntituottojen arvioidaan toteumaan perustuen kasvavan 9,7 %, (69 t€) mm. kotikuntakorvausten vuoksi.

HOITOTARVIKEJAKELU

Palvelun sisältö ja kuvaus:

Hoitotarvikejakelulla tarkoitetaan sairauden hoidossa tarvittavien välttämättömien hoitotarvikkeiden luovutusta asiakkaille yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Kyseessä on lakisääteinen ja asiakkaille ilmainen palvelu. Merkittävimpinä tuoteryhminä ovat ikäihmisten inkontinenssituotteet, diabeteksen hoidon tuotteet sekä avannetarvikkeet.

Kunnittaisten kustannusten jakautuminen pohjautuu historiatietoon. Kunnittaiset erot kustannuksissa selittyvät kunkin kunnan asukkaiden pitkäaikaissairauksien vallitsevuudella, hoitokäytännöillä/-kulttuurilla tai palvelurakenteilla.

OLEELLISET MUUTOKSET

Hoitotarvikejakelun kustannukset ovat olleet viime vuosina kasvusuuntaiset. Vuoden 2022 talousarviossa jaettavien hoitotarvikkeiden kustannusten arvioidaan nousevan (+123t€ eli 9,1%). Kustannukset kasvavat erityisesti CPAP- ja diabetes tarvikkeiden osalta. Kustannusten kasvua hillitsee hieman vuonna 2020 voimaan tullut inkontinenssituotteiden hankintasopimus (-20t€).

MUISTIVASTAANOTTO

Palvelun sisältö ja kuvaus: Muistisairauksien diagnosointi, hoidon suunnittelu, seuranta ja hoidon jatkuvuus sekä läheisten tukeminen kuuluvat perusterveydenhuollon muistivastaanotoille.

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
<i>Hoito- ja hoivapalvelut</i>				
Tuotot (€)	9 773 348,04	10 319 254,00	9 855 152,00	-4,50 %
Toimintakulut (€)	-57 148 287,26	-58 383 565,98	-59 730 040,00	2,31 %
Poistot (€)	-146 497,99	-153 960,00	-103 900,00	-32,51 %
Netto (€)	-47 521 437,21	-48 218 271,98	-49 978 788,00	3,65 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-47 521 437,21	-48 218 271,98	-49 978 788,00	3,65 %
Kulut / 75 vuotta täyttänyt asukas (€)	-13 036,36	-13 319,12	-13 370,71	0,39 %
<i>Asiakas- ja palveluohjaus</i>				
Tuotot (€)	1 359,48	0,00	1 000,00	-
Toimintakulut (€)	-606 283,35	-775 044,95	-855 510,00	10,38 %
Netto (€)	-604 923,87	-775 044,95	-854 510,00	10,25 %

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-604 923,87	-775 044,95	-854 510,00	10,25 %
<i>Avopalvelut</i>				
Tuotot (€)	12 455,00	18 000,00	17 500,00	-2,78 %
Toimintakulut (€)	-248 865,11	-345 838,00	-379 173,00	9,64 %
Netto (€)	-236 410,11	-327 838,00	-361 673,00	10,32 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-236 410,11	-327 838,00	-361 673,00	10,32 %
Käynnit, 75 vuotta täyttäneet (kpl)	1 187,00	1 380,00	1 990,00	44,20 %
Käynnit, alle 75-vuotiaat (kpl)	415,00	485,00	885,00	82,47 %
Kulut / käynti (€)	-155,35	-185,44	-131,89	-28,88 %
<i>Omaishoidon tuki</i>				
Toimintakulut (€)	-2 116 900,82	-2 387 011,97	-2 609 791,00	9,33 %
Netto (€)	-2 110 991,97	-2 387 011,97	-2 609 791,00	9,33 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-2 110 991,97	-2 387 011,97	-2 609 791,00	9,33 %
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	365,00	330,00	341,00	3,33 %
Kulut / asiakas (€)	-5 799,73	-7 233,37	-7 653,35	5,81 %
Peittävyys, 75 vuotta täyttäneet (%)	6,60	6,17	6,37	3,29 %
<i>Päivätoiminta</i>				
Tuotot (€)	49 349,10	113 000,00	122 000,00	7,96 %
Toimintakulut (€)	-313 612,85	-599 319,08	-597 517,00	-0,30 %
Netto (€)	-264 263,75	-486 319,08	-475 517,00	-2,22 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-264 263,75	-486 319,08	-475 517,00	-2,22 %
Toimintapäivät yhteensä (kpl)	2 193,00	5 240,00	5 240,00	0,00 %
<i>Kotihoito ja tukipalvelut</i>				
Tuotot (€)	2 522 816,46	2 483 000,00	2 324 170,00	-6,40 %
Toimintakulut (€)	-13 287 055,40	-13 818 334,85	-13 507 344,00	-2,25 %
Poistot (€)	-42 965,78	-24 060,00	-17 200,00	-28,51 %
Netto (€)	-10 807 204,72	-11 359 394,85	-11 200 374,00	-1,40 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-10 807 204,72	-11 359 394,85	-11 200 374,00	-1,40 %
Asiakkaat yhteensä (summatason hetu) (hlö)	1 189,00	1 821,00	0,00	-100,00 %
Kulut / summatason asiakas (€)	-11 211,12	-7 601,53	-	-
<i>Tavallinen palveluasuminen</i>				
Tuotot (€)	249 476,52	227 835,62	258 217,18	13,33 %
Toimintakulut (€)	-1 029 465,27	-924 903,76	-1 138 892,41	23,14 %
Poistot (€)	-1 471,53	-2 144,60	-751,92	-64,94 %
Netto (€)	-781 460,28	-699 212,74	-881 427,15	26,06 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-781 460,28	-699 212,74	-881 427,15	26,06 %
Hoitopäivät yhteensä (pv)	11 402,00	11 315,00	13 140,00	16,13 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-90,42	-81,93	-86,73	5,86 %
<i>Perhehoito</i>				
Tuotot (€)	2 059,80	4 000,00	3 000,00	-25,00 %
Toimintakulut (€)	-10 532,23	-13 585,02	-15 879,00	16,89 %
Netto (€)	-8 472,43	-9 585,02	-12 879,00	34,37 %

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-8 472,43	-9 585,02	-12 879,00	34,37 %
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	6,00	2,00	3,00	50,00 %
Kulut / asiakas (€)	-1 755,37	-6 792,51	-5 293,00	-22,08 %
<i>Tehostettu palveluasuminen</i>				
Tuotot (€)	5 703 337,98	5 881 718,38	5 620 664,82	-4,44 %
Toimintakulut (€)	-27 034 734,81	-27 341 583,35	-28 249 624,59	3,32 %
Poistot (€)	-45 285,42	-80 855,40	-52 148,08	-35,50 %
Netto (€)	-21 376 682,25	-21 540 720,37	-22 681 107,85	5,29 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-21 376 682,25	-21 540 720,37	-22 681 107,85	5,29 %
Hoitopäivät yhteensä (pv)	171 157,00	179 945,00	177 390,00	-1,42 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-158,22	-152,39	-159,55	4,69 %
Peittävyys 75 vuotta täyttäneet, hoitopäivät (%)	9,35	10,31	9,85	-4,39 %
<i>Akuutti-, kuntoutus- ja lyhytaikaishoitopaikat</i>				
Tuotot (€)	1 209 828,95	1 571 700,00	1 490 600,00	-5,16 %
Toimintakulut (€)	-10 992 264,78	-10 828 215,00	-10 903 389,00	0,69 %
Poistot (€)	-56 775,26	-46 900,00	-33 800,00	-27,93 %
Netto (€)	-9 839 211,09	-9 303 415,00	-9 446 589,00	1,54 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-9 839 211,09	-9 303 415,00	-9 446 589,00	1,54 %
Asiakkaat (hlö)	2 690,00	-	-	-
Käynnit (kpl)	2 615,00	3 068,00	3 066,00	-0,07 %
Hoitopäivät yhteensä (pv)	20 945,00	30 764,00	30 763,00	0,00 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-527,53	-353,50	-355,53	0,57 %
Netto / hoitopäivä (€)	-469,76	-302,41	-307,08	1,54 %
<i>Hoitotarvikejakelu</i>				
Tuotot (€)	16 755,90	20 000,00	18 000,00	-10,00 %
Toimintakulut (€)	-1 508 572,64	-1 349 730,00	-1 472 920,00	9,13 %
Netto (€)	-1 491 816,74	-1 329 730,00	-1 454 920,00	9,41 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 491 816,74	-1 329 730,00	-1 454 920,00	9,41 %

Ylä-Savo Hoito- ja hoivapalvelut TA 2022 Sonkajärvi

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
<i>Hoito- ja hoivapalvelut</i>				
Tuotot (€)	1 274 432,91	1 404 243,35	1 243 444,68	-11,45 %
Toimintakulut (€)	-7 424 682,03	-7 762 352,22	-7 635 503,39	-1,63 %
Poistot (€)	-20 166,32	-23 484,19	-10 787,80	-54,06 %
Netto (€)	-6 170 415,44	-6 381 593,06	-6 402 846,51	0,33 %
Ulkokuntien osuus (€)	3 334,89	-195,57	-2 418,84	1 136,82 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-6 167 080,55	-6 381 788,63	-6 405 265,35	0,37 %
Kulut / 75 vuotta täyttänyt asukas (€)	-13 536,09	-14 156,07	-13 605,50	-3,89 %
<i>Asiakas- ja palveluohjaus</i>				
Toimintakulut (€)	-78 224,50	-103 248,98	-120 330,00	16,54 %
Netto (€)	-78 224,50	-103 248,98	-120 330,00	16,54 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-78 224,50	-103 248,98	-120 330,00	16,54 %
<i>Avopalvelut</i>				
Tuotot (€)	1 818,38	2 797,99	4 396,99	57,15 %
Toimintakulut (€)	-36 737,22	-55 612,14	-95 269,60	71,31 %
Netto (€)	-34 918,84	-52 814,15	-90 872,61	72,06 %
Ulkokuntien osuus (€)	-21,41	96,48	0,00	-100,00 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-34 940,25	-52 717,67	-90 872,61	72,38 %
Käynnit, 75 vuotta täyttäneet (kpl)	166,00	260,00	250,00	-3,85 %
Käynnit, alle 75-vuotiaat (kpl)	69,00	75,00	160,00	113,33 %
Kulut / käynti (€)	-156,33	-166,01	-232,36	39,97 %
<i>Omaishoidon tuki</i>				
Toimintakulut (€)	-332 130,64	-370 847,03	-385 573,00	3,97 %
Netto (€)	-332 130,64	-370 847,03	-385 573,00	3,97 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-332 130,64	-370 847,03	-385 573,00	3,97 %
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	53,00	41,00	50,00	21,95 %
Kulut / asiakas (€)	-6 266,62	-9 045,05	-7 711,46	-14,74 %
Peittävyys, 75 vuotta täyttäneet (%)	8,00	6,18	7,12	15,14 %
<i>Päivätoiminta</i>				
Tuotot (€)	6 108,20	15 000,00	16 170,00	7,80 %
Toimintakulut (€)	-51 092,51	-115 132,05	-123 475,00	7,25 %
Netto (€)	-44 984,31	-100 132,05	-107 305,00	7,16 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-44 984,31	-100 132,05	-107 305,00	7,16 %
Toimintapäivät yhteensä (kpl)	275,00	800,00	800,00	0,00 %
<i>Kotihoito ja tukipalvelut</i>				
Tuotot (€)	334 915,10	348 000,00	316 170,00	-9,15 %
Toimintakulut (€)	-1 796 403,84	-1 980 077,93	-1 941 337,00	-1,96 %
Poistot (€)	-6 081,99	-3 900,00	-2 500,00	-35,90 %

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
Netto (€)	-1 467 570,73	-1 635 977,93	-1 627 667,00	-0,51 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 467 570,73	-1 635 977,93	-1 627 667,00	-0,51 %
Asiakkaat yhteensä (summatason hetu) (hlö)	212,00	294,00	0,00	-100,00 %
Kulut / summatason asiakas (€)	-8 502,29	-6 748,22	-	-
<i>Tavallinen palveluasuminen</i>				
Tuotot (€)	14 805,67	18 540,75	8 512,25	-54,09 %
Toimintakulut (€)	-64 850,56	-77 825,71	-39 160,84	-49,68 %
Poistot (€)	-56,57	-301,85	-59,35	-80,34 %
Netto (€)	-50 101,46	-59 586,81	-30 707,94	-48,47 %
Ulkokuntien osuus (€)	43,34	0,00	0,00	-
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-50 058,12	-59 586,81	-30 707,94	-48,47 %
Hoitopäivät yhteensä (pv)	588,00	730,00	365,00	-50,00 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-110,39	-107,02	-107,45	0,40 %
<i>Tehostettu palveluasuminen</i>				
Tuotot (€)	812 979,20	880 889,04	771 475,66	-12,42 %
Toimintakulut (€)	-3 591 291,03	-3 691 827,47	-3 528 905,46	-4,41 %
Poistot (€)	-4 099,22	-13 271,79	-3 587,09	-72,97 %
Netto (€)	-2 782 411,05	-2 824 210,22	-2 761 016,89	-2,24 %
Ulkokuntien osuus (€)	1 829,82	0,00	0,00	-
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-2 780 581,23	-2 824 210,22	-2 761 016,89	-2,24 %
Hoitopäivät yhteensä (pv)	21 487,00	23 360,00	21 170,00	-9,38 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-167,33	-158,61	-166,86	5,20 %
Peittävyys 75 vuotta täyttäneet, hoitopäivät (%)	8,97	10,18	9,43	-7,38 %
<i>Akuutti-, kuntoutus- ja lyhytaikaishoitopaikat</i>				
Tuotot (€)	103 806,36	139 015,57	126 719,78	-8,84 %
Toimintakulut (€)	-1 309 558,10	-1 215 477,93	-1 236 962,49	1,77 %
Poistot (€)	-9 928,54	-6 010,55	-4 641,36	-22,78 %
Netto (€)	-1 215 680,28	-1 082 472,91	-1 114 884,07	2,99 %
Ulkokuntien osuus (€)	1 483,14	-292,05	-2 418,84	728,23 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 214 197,14	-1 082 764,96	-1 117 302,91	3,19 %
Asiakkaat (hlö)	304,00	-	-	-
Käynnit (kpl)	542,00	438,00	493,00	12,56 %
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	304,00	0,00	0,00	-
Hoitopäivät yhteensä (pv)	2 387,00	3 377,00	3 376,00	-0,03 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-552,78	-361,71	-367,77	1,68 %
Netto / hoitopäivä (€)	-509,29	-320,54	-330,24	3,02 %
<i>Hoitotarvikejakelu</i>				
Toimintakulut (€)	-164 393,63	-152 302,98	-164 490,00	8,00 %
Netto (€)	-164 393,63	-152 302,98	-164 490,00	8,00 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-164 393,63	-152 302,98	-164 490,00	8,00 %

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
<i>Apuvälineet</i>				
Tuotot (€)	16 053,42	5 000,00	10 000,00	100,00 %
Toimintakulut (€)	-631 109,51	-758 509,98	-749 179,00	-1,23 %
Poistot (€)	-1 643,75	-1 000,00	-600,00	-40,00 %
Netto (€)	-616 699,84	-754 509,98	-739 779,00	-1,95 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-616 699,84	-754 509,98	-739 779,00	-1,95 %
Asiakkaat (hlö)	4 146,00	4 305,00	4 395,00	2,09 %
Netto / asiakas (€)	-148,75	-175,26	-168,32	-3,96 %
Käynnit (kpl)	4 963,00	5 260,00	5 130,00	-2,47 %
<i>Lääkinnällinen kuntoutus</i>				
Tuotot (€)	0,00	5 000,00	5 000,00	0,00 %
Toimintakulut (€)	-11 960,08	-36 168,00	-25 852,00	-28,52 %
Poistot (€)	0,00	-4 000,00	0,00	-100,00 %
Netto (€)	-11 960,08	-35 168,00	-20 852,00	-40,71 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-11 960,08	-35 168,00	-20 852,00	-40,71 %
Asiakkaat (hlö)	5,00	12,00	13,00	8,33 %
Käynnit (kpl)	14,00	102,00	65,00	-36,27 %

Tuottajan viesti tilaajalle:

Kuntoutuksen kokonaistalousarvio kasvaa 70t€ (3,7%). Asiakasmaksulain muutoksesta aiheutuva maksutuottojen muutos laskee myös kuntoutuksen asiakasmaksutuottoja, mutta vähentymisen ei oleteta olevan kovinkaan merkittävä.

Kuntoutuspalveluissa toiminnot säilyvät ennallaan mukautuen alueelliseen kysyntään ja palvelumallien muutoksiin. Tilinpäätöksessä 2020 kuntoutuksen asiakasmäärät laskivat Covid-19 pandemiasta johtuen, mutta vuoden 2022 asiakasmääriä arvioitaessa oletuksena on paluu vuoden 2019 tasolle.

Kuntoutuspalveluissa jatketaan kuntoutuksen etäpalveluiden kehittämistä osana peruspalveluja, vastaten osin perinteistä vastaanottopalvelua tai kotikäyntiä. Erityisesti puheterapiapalvelussa etäpalvelu on juurtunut osaksi omaa peruspalvelua. Etävastaanottojen järjestäminen vähentää ostopalveluiden tarvetta ja toimii myös henkilöstön kannustimena. Kuntoutuksen toimintakäytäntöjä ohjaa maakunnallisesti hyväksytyt toimintakäytännöt. Kotiin järjestettävissä kuntoutuspalveluissa toimintaa kehitetään vastaamaan varhaisemmassa vaiheessa kotona asumisen tukemiseksi sekä tukemaan sairaalajaksolta kotiutumista. Iisalmessa ja Kiuruvedellä fysioterapeutti osallistuu ENSKA –toimintaan, joihin hakeutuminen palveluihin tapahtuu suoraan hoidontarpeen arvioinnin yhteydestä.

Kaikissa henkilöstöryhmissä henkilöresurssit kohdistetaan eri toimipisteisiin ja toimintamuotoihin kysyntää ja tarvetta vastaavasti. Talousarvion mukaisella henkilöstöresursilla varmistetaan palveluiden hyvä saatavuus, joskin myös kuntoutuksen henkilöstön saatavuudessa on ollut rekrytointi haasteita. Kunnittaiset erot palvelumäärissä ja siten kustannuksissa selittyvät kunnan asukkaiden arvioidulla palvelutarpeella. Palveluiden tarvetta on arvioitu edellisvuosien 2019 ja 2020 toimintalukuihin perustuen.

Apuvälinepalveluja toteutetaan seudullisena toimintana valtakunnallisten apuvälineiden luovutusperusteiden mukaisesti. Apuvälinetoiminnan kustannukset pysyvät viimevuosien tasolla. Tiettyjen apuvälineiden osalla apuvälineiden hankinnassa liitytään olemassa olevaan PSSHP:n palvelusetelimuotoiseen hankintaan.

Kaikkialla kuntoutuspalveluissa valmistaudutaan PoSoTe-linjausten mukaiseen toimintaan valmistelun edistymisen mukaan.

Oleelliset lisäykset/vähennykset:

Ei oleellisia lisäyksiä / vähennyksiä.

Ylä-Savo Kuntoutus TA 2022 Sonkajärvi

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
<i>Kuntoutus</i>				
Tuotot (€)	68 205,69	66 459,60	67 442,32	1,48 %
Toimintakulut (€)	-254 550,34	-286 538,77	-301 657,83	5,28 %
Poistot (€)	-687,83	-483,15	-454,14	-6,00 %
Netto (€)	-187 032,48	-220 562,32	-234 669,65	6,40 %
Ulkokuntien osuus (€)	-1 477,18	-1 126,45	-1 493,98	32,63 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-188 509,66	-221 688,77	-236 163,63	6,53 %
Kulut / asiakas (€)	-210,94	-186,86	-203,17	8,73 %
Netto / asiakas (€)	-154,57	-143,60	-157,81	9,90 %
Käynnit kaikki (kpl)	2 871,00	3 435,00	3 107,00	-9,55 %
<i>Fysioterapia</i>				
Tuotot (€)	61 256,59	61 953,15	63 140,39	1,92 %
Toimintakulut (€)	-123 617,26	-138 524,89	-153 475,33	10,79 %
Poistot (€)	-456,69	0,00	-366,09	-
Netto (€)	-62 817,36	-76 571,74	-90 701,03	18,45 %
Ulkokuntien osuus (€)	-361,75	-101,31	-261,25	157,87 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-63 179,11	-76 673,05	-90 962,28	18,64 %
Asiakkaat (hlö)	570,00	835,00	778,00	-6,83 %
Käynnit (kpl)	1 823,00	2 435,00	2 177,00	-10,60 %
Kulut / käynti (€)	-68,06	-56,89	-70,67	24,22 %
<i>Muu avokuntoutus</i>				
Tuotot (€)	4 691,71	3 340,65	2 449,73	-26,67 %
Toimintakulut (€)	-42 188,06	-31 355,54	-36 246,10	15,60 %
Netto (€)	-37 496,35	-28 014,89	-33 796,37	20,64 %
Ulkokuntien osuus (€)	-78,27	35,01	16,62	-52,53 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-37 574,62	-27 979,88	-33 779,75	20,73 %
Asiakkaat (hlö)	57,00	55,00	63,00	14,55 %
Käynnit (kpl)	366,00	290,00	225,00	-22,41 %
Kulut / käynti (€)	-115,27	-108,12	-161,09	48,99 %
<i>Apuvälineet</i>				
Tuotot (€)	2 257,39	749,13	1 467,58	95,90 %
Toimintakulut (€)	-88 745,02	-113 644,35	-109 947,78	-3,25 %
Poistot (€)	-231,14	-149,82	-88,05	-41,23 %
Netto (€)	-86 718,77	-113 045,04	-108 568,25	-3,96 %
Ulkokuntien osuus (€)	-1 037,16	-1 060,15	-1 249,35	17,85 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-87 755,93	-114 105,19	-109 817,60	-3,76 %
Asiakkaat (hlö)	583,00	645,00	645,00	0,00 %
Netto / asiakas (€)	-148,75	-175,26	-168,32	-3,96 %
Käynnit (kpl)	682,00	700,00	700,00	0,00 %
<i>Lääkinnällinen kuntoutus</i>				
Tuotot (€)	0,00	416,67	384,62	-7,69 %
Toimintakulut (€)	0,00	-3 013,99	-1 988,62	-34,02 %
Poistot (€)	0,00	-333,33	0,00	-100,00 %

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
Netto (€)	0,00	-2 930,65	-1 604,00	-45,27 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	0,00	-2 930,65	-1 604,00	-45,27 %
Asiakkaat (hlö)	-	1,00	1,00	0,00 %
Käynnit (kpl)	-	10,00	5,00	-50,00 %

Ylä-Savo Perhepalvelut TA 2022 Kaikki kunnat

Palvelun sisältö:

Terveysneuvonta: äitiysneuvola, perhesuunnittelu, lastenneuvola, kohdennettu terveysneuvonta, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
Ennaltaehkäisevät palvelut: lapsiperheiden kotipalvelu, sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö, neuvolan perhetyö

Sosiaalityö: lapsiperheiden sosiaalityö, sosiaalipäivystys, Ankkuri-toiminta

Avohuolto: lastensuojelun tukipalvelut, tehostettu perhetyö,

Kodin ulkopuolelle sijoitetut: perhehoito, perhekotikuntoutus, Lastenkoti Taskukello, lastensuojelun laitoshoidon ostot, sijaishuolto, jälkihuolto

Perheneuvola: Perheneuvola, kunnittaiset koulutiimit (koulukuraattori, -psykologi ja -psykkari sekä nuorten ehkäisevä päihdetyö ja nuorten, alle 30 vuotta, matalankynnyksen mielenterveys- ja päihdetyö)

Psykiatrinen avohoito: Lasten ja nuorten psykiatriset poliklinikat

Perheoikeudelliset palvelut: lastenvalvoja

Lyhyt kuvaus:

Terveysneuvonta ja terveystarkastukset, seulonnat, neuvolapalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto annetaan lähipalveluna kaikissa jäsenkunnissa.

Lapsiperheiden sosiaalityössä asiakkaina ovat perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Lapsiperheiden sosiaalityön palveluja ovat ennaltaehkäisevä lastensuojelu, lapsiperheiden toimeentulotuki ja muu tarvittava sosiaaliseen tukeen liittyvä ohjaus ja neuvonta. Lapsiperheiden sosiaalityössä tehdään myös lastensuojelutehtävät. Lastensuojelun tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Perhesosiaalityötä tehdään lähipalveluna yhteistyössä lasten vanhempien, sosiaalityöntekijöiden, päivä-hoidon, perheneuvolan, kotipalvelun, koulutoimen, terveydenhuollon ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Perheoikeudellisissa palveluissa hoidetaan lapsen elatusapuun, isyuden selvittämiseen ja tunnustamiseen, lapsen huoltoon, asumiseen ja tapaamisoikeuteen sekä adoptioon liittyviä asioita. Palvelut on keskitetty lisalmen sosiaalikeskukseen, jossa toimii kaksi lastenvalvoja-sosiaalityöntekijää. He tekevät työparityötä ja asiakkaat on jaettu kunnittain.

Sosiaalityön tehtäväalue järjestää sosiaalipäivystyksen ostopalveluna Kuopion kaupungilta. Sosiaali-päivystys vastaa asukkaiden sosiaalipalvelujen tarpeeseen akuuteissa sosiaalihuollon hätätilanteissa.

Perhekeskuksen lapsiperheiden tukipalveluihin kuuluvat perheneuvola, koulutiimit (psykologit ja kuraattorit lisalmen, Sonkajärvellä ja Vieremällä, psykkari lisalmen ja Kiuruvedellä, yhteinen psykkari Sonkajärvellä ja Vieremällä sekä kaksi seudullista psykiatrista sairaanhoitajaa alle 30 vuotiaiden matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdetyö), nuorten ehkäisevä päihdetyö, lastensuojelun, varhaisen tuen ja neuvolan perhetyö sekä lapsiperheiden kotipalvelu. Kaikki perhekeskuksen yksiköt tarjoavat matalan kynnyksen lähipalvelua lapsille, nuorille ja perheille lasten kasvuun ja kehitykseen, vanhemmuuteen, mielenterveys- ja päihdeongelmiin sekä vanhempien eroon liittyvissä asioissa. Palvelut toteutetaan monialaisessa yhteistyössä perheen verkostojen kanssa.

Psykiatrinen avohoito sisältää lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdetyön vastaanottopalveluja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon sekä sosiaalihuollon palveluja sekä lasten psykiatrisen erikoissairaanhoidon vastaanottoja.

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
<i>Perhepalvelut</i>				
Tuotot (€)	511 541,36	499 700,00	413 342,00	-17,28 %
Toimintakulut (€)	-15 028 811,76	-14 555 151,84	-15 256 318,00	4,82 %
Poistot (€)	-6 815,86	-12 400,00	-16 600,00	33,87 %
Netto (€)	-14 524 086,26	-14 067 851,84	-14 859 576,00	5,63 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-14 524 086,26	-14 067 851,84	-14 859 576,00	5,63 %
<i>Terveysneuvonta</i>				
Tuotot (€)	36 136,46	23 000,00	40 150,00	74,57 %
Toimintakulut (€)	-2 116 068,89	-2 167 087,05	-2 271 467,00	4,82 %
Poistot (€)	0,00	0,00	-5 000,00	-
Netto (€)	-2 079 932,43	-2 144 087,05	-2 236 317,00	4,30 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-2 079 932,43	-2 144 087,05	-2 236 317,00	4,30 %
Asiakkaat (hlö)	18 969,00	17 977,00	19 804,00	10,16 %

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
Käynnit (kpl)	25 711,00	28 366,00	27 339,00	-3,62 %
Kulut / asiakas (€)	-111,55	-120,55	-114,95	-4,64 %
Kulut / asukas (€)	-57,44	-58,82	-62,64	6,50 %
<i>Ennaltaehkäisevät palvelut</i>				
Tuotot (€)	4 671,23	6 044,31	4 045,16	-33,07 %
Toimintakulut (€)	-325 593,49	-358 183,86	-341 305,32	-4,71 %
Poistot (€)	-354,08	-199,40	-112,90	-43,38 %
Netto (€)	-321 276,34	-352 338,95	-337 373,06	-4,25 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-321 276,34	-352 338,95	-337 373,06	-4,25 %
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	515,00	183,00	257,00	40,44 %
Kulut / asiakas (€)	-632,91	-1 958,38	-1 328,48	-32,16 %
<i>Perheneuvola</i>				
Tuotot (€)	7 716,16	7 300,00	90 792,00	1 143,73 %
Toimintakulut (€)	-1 621 907,96	-1 740 749,06	-1 879 397,00	7,96 %
Poistot (€)	-1 507,10	-900,00	-500,00	-44,44 %
Netto (€)	-1 615 698,90	-1 734 349,06	-1 789 105,00	3,16 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 615 698,90	-1 734 349,06	-1 789 105,00	3,16 %
Peittävyys, alle 18-vuotiaat (%)	17,99	19,91	20,88	4,90 %
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	1 576,00	1 729,00	1 787,00	3,35 %
Kulut / asiakas (€)	-1 030,09	-1 007,32	-1 051,98	4,43 %
<i>Sosiaalityö (lapset ja perheet)</i>				
Tuotot (€)	5 005,94	1 500,00	0,00	-100,00 %
Toimintakulut (€)	-1 309 778,97	-1 265 755,10	-1 369 367,00	8,19 %
Netto (€)	-1 304 773,03	-1 264 255,10	-1 369 367,00	8,31 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 304 773,03	-1 264 255,10	-1 369 367,00	8,31 %
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	677,00	730,00	750,00	2,74 %
Kulut / asiakas (€)	-1 934,68	-1 733,91	-1 825,82	5,30 %
<i>Psykiatrinen avohoito (0-17v)</i>				
Tuotot (€)	260 577,16	256 000,00	145 500,00	-43,16 %
Toimintakulut (€)	-1 096 135,52	-1 320 605,07	-1 283 582,00	-2,80 %
Poistot (€)	-3 516,57	-2 100,00	-1 300,00	-38,10 %
Netto (€)	-839 074,93	-1 066 705,07	-1 139 382,00	6,81 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-839 074,93	-1 066 705,07	-1 139 382,00	6,81 %
Käynnit (kpl)	7 455,00	7 882,00	7 688,00	-2,46 %
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat (hlö)	271,00	361,00	332,00	-8,03 %
Asiakkaat, 18 vuotta täyttäneet (hlö)	181,00	296,00	232,00	-21,62 %
<i>Avohuolto</i>				
Tuotot (€)	15 210,50	7 355,69	2 354,84	-67,99 %
Toimintakulut (€)	-1 421 640,88	-1 552 816,78	-1 660 298,68	6,92 %
Poistot (€)	-1 153,02	-700,60	-387,10	-44,75 %
Netto (€)	-1 407 583,40	-1 546 161,69	-1 658 330,94	7,25 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 407 583,40	-1 546 161,69	-1 658 330,94	7,25 %

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
Asiakasperheet (kpl)	80,00	632,00	582,00	-7,91 %
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat (hlö)	620,00	637,00	544,00	-14,60 %
Asiakkaat, 18 vuotta täyttäneet (hlö)	191,00	237,00	202,00	-14,77 %
Kulut / asiakas (€)	-1 754,37	-1 777,48	-2 226,12	25,24 %
<i>Kodin ulkopuolelle sijoitetut</i>				
Tuotot (€)	181 983,91	198 500,00	130 500,00	-34,26 %
Toimintakulut (€)	-7 011 068,13	-6 009 175,92	-6 320 201,00	5,18 %
Poistot (€)	-285,09	-8 500,00	-9 300,00	9,41 %
Netto (€)	-6 829 369,31	-5 819 175,92	-6 199 001,00	6,53 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-6 829 369,31	-5 819 175,92	-6 199 001,00	6,53 %
Hoitopäivät (pv)	39 754,00	39 573,00	40 519,00	2,39 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-176,37	-152,07	-156,21	2,73 %
<i>Perheoikeudelliset palvelut</i>				
<i>Lastenvalvoja</i>				
Tuotot (€)	240,00	0,00	0,00	-
Toimintakulut (€)	-126 617,92	-140 779,00	-130 700,00	-7,16 %
Netto (€)	-126 377,92	-140 779,00	-130 700,00	-7,16 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-126 377,92	-140 779,00	-130 700,00	-7,16 %
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat (hlö)	892,00	960,00	775,00	-19,27 %
Kulut / asiakas (€)	-141,95	-73,32	-168,65	130,00 %
Tuotot / asiakas (€)	0,27	0,00	0,00	-
Päätökset (kpl)	892,00	-	775,00	-

Oleelliset toiminnalliset ja rakenteelliset muutokset:

Perhekeskuksen toimintaa kehitetään vuosina 2020 - 2022 maakunnallisen Tulevaisuuden sote-keskus-hankkeen sekä valtakunnallisen Lapsiperheiden muutosohjelman tavoitteiden mukaisesti. Painopisteinä ovat monitoimijaisen yhteistyömallin jalkauttaminen, kunta- ja järjestöyhteistyön lisääminen sekä näyttöön perustuvien ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen menetelmien käyttöönotto kaikissa perhekeskuksen palveluissa. Myös kasvatusta ja perheneuvontaa kehitetään ja suunnitellaan valtakunnallisten linjausten mukaisesti Tulevaisuuden sotekeskus-hankkeen saatavuus-työpaketissa. Tavoitteena ovat hyvinvointialueen yhtenäiset toimintamallit ja parempi saatavuus. Valtakunnallisen perhekeskussuunnitelman mukaisesti valmistellaan sopimukset kuntayhteistyöstä erityisesti kuntien sivistystoimien kanssa.

Terveysneuvonnassa perheille tarjotaan tukea ennakkoavasti ja varhaisessa vaiheessa yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa mm. avoimissa kohtaamispaikoissa ja erilaisten joko kaikille avoimien tai kohdennettujen ryhmätoimintojen välityksellä.

Terveydenhoitajat osallistuvat säännöllisesti kuntakohtaisiin neuvolatiimeihin ja avoimien kohtaamispaikkojen toimintoihin sekä järjestöjen ja kuntien kanssa yhteistyössä pidettyihin ryhmiin ja tapahtumiin. Terveydenhoitajilla on useita eri tehtäviä ja toimipisteitä eivätkä he ole joka päivä tavattavissa kaikissa toimipisteissä. Chat – ja etävastaanottopalveluja kehitetään kuntalaisia paremmin palveleviksi mm. kouluttamalla henkilökuntaa niiden käyttöön ja tiedottamalla palveluista asiakkaille.

STM on antanut opiskeluterveydenhuoltoon uuden henkilöstömitoitusta - suosituksen: korkeintaan 570 toisen asteen opiskelijaa / kokopäiväinen terveydenhoitaja. Opiskelijoiden määrää tulee vähentää, jos terveydenhoitajalla on useita toimipisteitä, hän tekee myös kutsuntatarkastuksia, oppilaitoksissa on paljon ulkomaalaisia ja/tai opiskelijavaihtoon osallistuvia sekä paljon tukea tarvitsevia opiskelijoita. Mitoitusten toteuttaminen mahdollistaa opiskeluterveydenhuollon palvelujen tarjoamisen lainsäädännön mukaisena kokonaisuutena, mikä vähentää päällekkäistä työtä, parantaa hoidon jatkuvuutta ja sitä kautta säästää kustannuksia. Iisalmen koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon on lisätty yhden terveydenhoitajan vakanssi toiselle asteelle.

Vuonna 2022 keskeisenä tavoitteena on yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen yhdessä koulujen ja oppilaitosten kanssa valtakunnallisten linjausten mukaiseksi toimintamalliksi ja valmistautuminen hyvinvointialueelle siirtymisen aiheuttamiin muutoksiin. Tavoitteena on edelleen lisätä etäyhteyksin toteutettavia palveluja, koulutuksia ja tiimejä kustannusten kurissa pitämiseksi ja palvelujen saatavuuden parantamiseksi.

Nuorten hoitoon pääsemisen turvaamiseksi nuorisopsykiatrisen poliklinikan työryhmää on vahvistettu sisäisillä järjestelyillä lisäämällä

yhden psykologin resurssi. Etälääkäripalvelu on tarjonnut apua lääkäripalveluiden saatavuuteen, joten tämän toiminnan jatkaminen on perusteltua.

Lastenpsykiatriselta poliklinikalta on siirretty erikoislääkärin virka perheneuvolaan. Tällä on pyritty selkiyttämään palvelurakennetta.

Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden henkilöstöresursoinnissa on huomioitu hallitusohjelmassa oleva vähimmäishenkilöstömitoitus lastensuojeluun niin, että mitoitus on 35 asiakasta sosiaalityöntekijää kohden vuoden 2022 alusta ja 30 asiakasta vuoden 2024 alusta. Kuntayhtymässä mitoitus toteutuu nykyisellä henkilöstöllä kaikissa muissa kunnissa lukuun ottamatta Sonkajärven kuntaa, johon on lisätty yksi sosiaalityöntekijän virka. Toteutuminen edellyttää, että lastensuojelun kaikissa viroissa on kelpoisuusehdot täyttävät tai sijaiskelpoiset työntekijät. Tämä mahdollistaa myös systeemisen toimintamallin toteutumisen asiakastyössä.

Lapsiperheiden tukipalveluissa vahvistetaan edelleen omaa tuotantoa ostopalvelujen sijaan lisäämällä palveluohjaajia. Resurssointi on huomioitu vähennyksenä ostopalvelumäärärahoissa.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän alueen sosiaalipäivystyksen on järjestänyt Kuopion kaupunki 1.1.2020 alkaen. Järjestäjän arvion perusteella palvelun ostoon on varattu 169 000 euroa. Nousua on 5,6 % johtuen henkilöstömenojen kasvusta.

Lastenkoti Taskukellon budjetointi on tehty täydelle käyttöasteelle. Yksikölle valmistuu uusi toimitila vuoden vaihteessa 2022 – 2023 samalle tontille nykyisen yksikön kanssa. Paikkaluku lisääntyy puolella, jolloin yksikössä on kaksi osastoa, kussakin seitsemän paikkaa. Laajentaminen mahdollistaa oman tuotannon lisäämisen ja ostopalveluiden käytön vähentämisen. Laajentuvan yksikön haasteina tulee olemaan osaavan työvoiman saanti ja erityisesti päihde- ja psykiatristen palveluiden saatavuus sijoitettujen yksilöllisen tarpeen mukaisesti.

Lastensuojelun laitoshoidon määrärahavaraukset on tehty kaikissa kunnissa lapsikohtaisesti elokuussa 2021 voimassa olevien ja valmistelussa olevien sijoitusten perusteella. Perhehoitoon on lisäksi varattu kaikkiin kuntiin 1 – 2 lapselle määräraha uutta sijoitusta varten. Perhehoidon kustannuksista ei ole huomioitu mahdollisia indeksikorotuksia vuoden 2022 alusta.

Ylä-Savo Perhepalvelut TA 2022 Sonkajärvi

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
<i>Perhepalvelut</i>				
Tuotot (€)	12 616,99	12 250,60	6 089,57	-50,29 %
Toimintakulut (€)	-1 188 949,25	-994 663,32	-1 346 633,16	35,39 %
Poistot (€)	-225,81	-113,98	-645,16	466,03 %
Netto (€)	-1 176 558,07	-982 526,70	-1 341 188,75	36,50 %
Ulkokuntien osuus (€)	12 936,99	7 924,01	1 368,89	-82,72 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 163 621,08	-974 602,69	-1 339 819,86	37,47 %
<i>Terveysneuvonta</i>				
Tuotot (€)	851,14	366,86	576,91	57,26 %
Toimintakulut (€)	-179 924,65	-171 648,55	-171 437,38	-0,12 %
Poistot (€)	0,00	0,00	-117,25	-
Netto (€)	-179 073,51	-171 281,69	-170 977,72	-0,18 %
Ulkokuntien osuus (€)	-677,59	118,02	933,96	691,36 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-179 751,10	-171 163,67	-170 043,76	-0,65 %
Asiakkaat (hlö)	1 795,00	1 679,00	1 919,00	14,29 %
Käynnit (kpl)	2 016,00	2 035,00	2 018,00	-0,84 %
Kulut / asiakas (€)	-100,24	-102,23	-89,40	-12,55 %
Kulut / asukas (€)	-46,17	-44,05	-44,66	1,40 %
<i>Ennaltaehkäisevät palvelut</i>				
Tuotot (€)	294,65	393,45	289,16	-26,51 %
Toimintakulut (€)	-30 259,03	-31 840,83	-32 139,15	0,94 %
Netto (€)	-29 964,38	-31 447,38	-31 849,99	1,28 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-29 964,38	-31 447,38	-31 849,99	1,28 %
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	38,00	20,00	34,00	70,00 %
Kulut / asiakas (€)	-796,29	-1 592,04	-945,27	-40,63 %
<i>Perheneuvola</i>				
Tuotot (€)	14,29	57,49	136,09	136,72 %
Toimintakulut (€)	-145 347,82	-115 758,67	-160 063,08	38,27 %
Poistot (€)	-93,73	-29,56	-37,81	27,91 %
Netto (€)	-145 427,26	-115 730,74	-159 964,80	38,22 %
Ulkokuntien osuus (€)	-160,39	-78,25	189,03	-341,57 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-145 587,65	-115 808,99	-159 775,77	37,96 %
Peittävyys, alle 18-vuotiaat (%)	25,62	25,94	32,17	23,99 %
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	177,00	184,00	211,00	14,67 %
Kulut / asiakas (€)	-821,70	-629,28	-758,77	20,58 %
<i>Sosiaalityö (lapset ja perheet)</i>				
Toimintakulut (€)	-138 104,53	-102 633,79	-155 180,46	51,20 %
Netto (€)	-138 104,53	-102 633,79	-155 180,46	51,20 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-138 104,53	-102 633,79	-155 180,46	51,20 %
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	61,00	65,00	80,00	23,08 %

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
Kulut / asiakas (€)	-2 264,01	-1 578,98	-1 939,76	22,85 %
<i>Psykiatrinen avohoito (0-17v)</i>				
Tuotot (€)	3 932,91	5 432,80	16,95	-99,69 %
Toimintakulut (€)	-41 435,29	-55 471,64	-52 787,70	-4,84 %
Poistot (€)	-132,08	-84,42	-53,31	-36,85 %
Netto (€)	-37 634,46	-50 123,26	-52 824,06	5,39 %
Ulkokuntien osuus (€)	1 289,09	684,24	245,90	-64,06 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-36 345,37	-49 439,02	-52 578,16	6,35 %
Käynnit (kpl)	279,00	302,00	293,00	-2,98 %
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat (hlö)	18,00	22,00	20,00	-9,09 %
Asiakkaat, 18 vuotta täyttäneet (hlö)	6,00	10,00	10,00	0,00 %
<i>Avohuolto</i>				
Tuotot (€)	975,35	0,00	0,00	-
Toimintakulut (€)	-123 624,57	-133 650,58	-164 413,24	23,02 %
Netto (€)	-122 649,22	-133 650,58	-164 413,24	23,02 %
Ulkokuntien osuus (€)	12 485,88	7 200,00	0,00	-100,00 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-110 163,34	-126 450,58	-164 413,24	30,02 %
Asiakasperheet (kpl)	9,00	46,00	50,00	8,70 %
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat (hlö)	56,00	45,00	65,00	44,44 %
Asiakkaat, 18 vuotta täyttäneet (hlö)	16,00	22,00	20,00	-9,09 %
Kulut / asiakas (€)	-1 717,01	-1 994,78	-1 934,27	-3,03 %
<i>Kodin ulkopuolelle sijoitetut</i>				
Tuotot (€)	6 524,98	6 000,00	5 070,46	-15,49 %
Toimintakulut (€)	-517 761,90	-372 660,88	-603 866,37	62,04 %
Poistot (€)	0,00	0,00	-436,79	-
Netto (€)	-511 236,92	-366 660,88	-599 232,70	63,43 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-511 236,92	-366 660,88	-599 232,70	63,43 %
Hoitopäivät (pv)	3 174,00	3 071,00	4 500,00	46,53 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-163,13	-121,35	-134,29	10,66 %
<i>Oma laitoshuolto ja ammatilliset perhekodit (old)</i>				
Tuotot (€)	0,00	0,00	70,46	-
Toimintakulut (€)	0,00	0,00	-30 735,37	-
Poistot (€)	0,00	0,00	-436,79	-
Netto (€)	0,00	0,00	-31 101,70	-
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	0,00	0,00	-31 101,70	-
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat (hlö)	-	-	1,00	-
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	0,00	0,00	1,00	-
Tuotot / asiakas (€)	-	-	70,46	-

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
Toimintakulut / asiakas (€)	-	-	-30 735,37	-
Kulut / asiakas (€)	-	-	-31 172,16	-
Netto / asiakas (€)	-	-	-31 101,70	-
Hoitopäivät (pv)	-	-	120,00	-
Kulut / hoitopäivä (€)	-	-	-259,77	-
Netto / hoitopäivä (€)	-	-	-259,18	-
Toimintakulut / hoitopäivä (€)	-	-	-256,13	-
Tuotot / hoitopäivä (€)	-	-	0,59	-
<i>Perheoikeudelliset palvelut</i>				
<i>Lastenvalvoja</i>				
Tuotot (€)	23,67	0,00	0,00	-
Toimintakulut (€)	-12 491,46	-10 998,38	-6 745,78	-38,67 %
Netto (€)	-12 467,79	-10 998,38	-6 745,78	-38,67 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-12 467,79	-10 998,38	-6 745,78	-38,67 %
Asiakkaat, alle 18- vuotiaat (hlö)	88,00	75,00	40,00	-46,67 %
Kulut / asiakas (€)	-141,95	-73,32	-168,64	130,00 %
Tuotot / asiakas (€)	0,27	0,00	0,00	-
Päätökset (kpl)	88,00	-	40,00	-

Oleelliset toiminnalliset ja rakenteelliset muutokset:

Perhesosiaalityöhön/lastensuojeluun on budjetoitu toinen sosiaalityöntekijän virka työntekijäkohtaisen asiakasmäärän saamiseksi hallitusohjelman mukaiselle tasolle.

Ylä-Savo Suun terveydenhuolto TA 2022 Kaikki kunnat

Palvelun sisältö:
Hammashuolto.

Lyhyt kuvaus:

Tarjottavat palvelut ovat hammaslääkärin vastaanotot, suuhygienistin vastaanotot, hammashoitajan vastaanotot, sekä päivystys siltä osin, kuin se ei sisälly sairaanhoitopiirin järjestämään laajan ympärivuorokautisen päivystyksen palveluun.

Palvelun sisältöön kuuluvat:

- 1) väestön suun terveyden edistäminen ja seuranta;
- 2) terveysneuvonta ja terveystarkastukset;
- 3) suun sairauksien tutkimus ja ehkäisy sekä hoito;
- 4) potilaan erityisen tuen ja tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen sekä potilaan hoito ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen.

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
<i>Suun terveydenhuoltopalvelut</i>				
Tuotot (€)	1 322 421,19	1 321 000,00	1 235 200,00	-6,50 %
Toimintakulut (€)	-4 147 070,61	-4 503 621,93	-4 536 507,00	0,73 %
Poistot (€)	-77 627,02	-89 700,00	-51 000,00	-43,14 %
Netto (€)	-2 902 276,44	-3 272 321,93	-3 352 307,00	2,44 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-2 902 276,44	-3 272 321,93	-3 352 307,00	2,44 %
Asiakkaat (summatason hetu), alle 18-vuotiaat (hlö)	6 833,00	5 460,00	6 515,00	19,32 %
Asiakkaat (summatason hetu), 18 vuotta täyttäneet (hlö)	11 585,00	8 950,00	11 180,00	24,92 %
Asiakkaat yhteensä (summatason hetu) (hlö)	18 418,00	14 410,00	17 695,00	22,80 %
Peittävyys (summataso) 0-17 -vuotiaat (%)	103,83	82,97	101,37	22,18 %
Peittävyys (summataso) 18-v täyttäneet (%)	38,28	29,58	37,37	26,37 %
Kulut / asiakas (€)	-172,46	-217,86	-202,98	-6,83 %
Käynnit kaikki (kpl)	52 922,00	44 871,00	49 083,00	9,39 %
<i>Hammashoitolat</i>				
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	24 496,00	21 084,00	22 601,00	7,20 %
Tuotot / asiakas (€)	53,99	62,65	54,65	-12,77 %
Toimintakulut / asiakas (€)	-169,30	-213,60	-200,72	-6,03 %
Netto / asiakas (€)	-118,48	-155,20	-148,33	-4,43 %
Käynnit kaikki (kpl)	52 922,00	44 871,00	49 083,00	9,39 %
Tuotot / käynti (€)	24,99	29,44	25,17	-14,52 %
Toimintakulut / käynti (€)	-78,36	-100,37	-92,43	-7,91 %
Kulut / käynti (€)	-79,83	-102,37	-93,46	-8,70 %
Netto / käynti (€)	-54,84	-72,93	-68,30	-6,35 %

Tuottajan viesti tilaajalle:

Suun terveydenhuollossa talousarvio kasvaa 80t€ (2,4%). Toimintatuottojen arvioidaan vähenevän 6,5% (90t€) asiakasmaksulain muutoksesta johtuen. Arki-iltojen, viikonloppujen sekä arkipyhinä tapahtuvan suunterveydenhuollon kiireellisen hoidon järjestämisessä liitytään maakunnalliseen päivystysjärjestelyyn.

Suun terveydenhuollon henkilöstöresurssi on ollut hyvä vuosina -20 ja -21. Talousarvioon on lisätty asiakas- ja käyntimäärien odotetta vuoden 2020 tilinpäätöksen tietoihin perustuen.

Suun terveydenhuollossa toimintamalleja kehitetään Posote-linjausten mukaisesti kokonaishoidon toteutus ja asiakaslähtöisyys

huomioiden. Tarvittaessa suun terveydenhuollossa voidaan tarjota asiakkaille palveluseteliä hoidon toteuttamiseen oman toiminnan tukena.

Oleelliset lisäykset/vähennykset:
Asiakasmaksutuotot -90t€ (6,5%)

Ylä-Savo Suun terveydenhuolto TA 2022 Sonkajärvi

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
<i>Suun terveydenhuoltopalvelut</i>				
Tuotot (€)	117 626,48	142 890,13	120 546,73	-15,64 %
Toimintakulut (€)	-430 725,98	-521 611,02	-504 130,47	-3,35 %
Poistot (€)	-8 162,27	-7 935,63	-3 381,66	-57,39 %
Netto (€)	-321 261,77	-386 656,52	-386 965,40	0,08 %
Ulkokuntien osuus (€)	-2 479,51	-2 217,33	-3 632,07	63,80 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-323 741,28	-388 873,85	-390 597,47	0,44 %
Asiakkaat (summatason hetu), alle 18-vuotiaat (hlö)	622,00	500,00	585,00	17,00 %
Asiakkaat (summatason hetu), 18 vuotta täyttäneet (hlö)	1 073,00	900,00	1 000,00	11,11 %
Asiakkaat yhteensä (summatason hetu) (hlö)	1 695,00	1 400,00	1 585,00	13,21 %
Peittävyys (summataso) 0-17 - vuotiaat (%)	102,13	82,10	102,27	24,57 %
Peittävyys (summataso) 18-v täyttäneet (%)	32,63	27,37	30,59	11,76 %
Kulut / asiakas (€)	-185,34	-249,43	-238,72	-4,30 %
Käynnit kaikki (kpl)	4 418,00	4 102,00	4 218,00	2,83 %
<i>Hammashoitolat</i>				
Asiakkaat yhteensä kaikilta ikäryhmiltä (hlö)	2 368,00	2 123,00	2 126,00	0,14 %
Tuotot / asiakas (€)	49,67	67,31	56,70	-15,76 %
Toimintakulut / asiakas (€)	-181,89	-245,70	-237,13	-3,49 %
Netto / asiakas (€)	-135,67	-182,13	-182,02	-0,06 %
Käynnit kaikki (kpl)	4 418,00	4 102,00	4 218,00	2,83 %
Tuotot / käynti (€)	26,62	34,83	28,58	-17,96 %
Toimintakulut / käynti (€)	-97,49	-127,16	-119,52	-6,01 %
Kulut / käynti (€)	-99,34	-129,09	-120,32	-6,80 %
Netto / käynti (€)	-72,72	-94,26	-91,74	-2,67 %

Ylä-Savo Vammaispalvelut TA 2022 Kaikki kunnat

Palvelun sisältö:

Vammaisten palvelut: omaishoidontuki ja vammaispalveluiden tukipalvelut

Vaikeavammaisten palvelut: vaikeavammaisten palvelut (vpl:n mukaiset kuljetukset, henkilökohtainen apu), vammaisten työtoiminta

Vaikeavammaisten asumispalvelut: asumispalvelut

Sosiaalityö ja palveluohjaus: sosiaalityö ja palveluohjaus

Kehitysvammaiset avohoito: omaishoidontuki, muun toiminnan ostot (sisältää palvelukotien päivähoitolisät, kv-poli käynnit, NEPSY-valmennuksen, asumisen ohjauksen jne.) päivätoiminta (omat yksiköt Purje, Pirtti, Poiju ja Vieremän yksikkö), kehitysvammaisten työtoiminnan ja päivätoiminnan ostopalvelut

Kehitysvammaisten palveluasuminen: kehitysvammaisten asumispalvelujen ostot sekä oma toiminta (Kotirinne, Pihlajakoti, Mäntylä, Huitulanharju, Kuunsirppi, Ahjola) ja perhehoito

Kehitysvammaisten laitoshoidon ostopalvelut

Lyhyt kuvaus:

Vammaispalvelulain tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Subjektiivisiin oikeuksiin kuuluvia palveluita ovat vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu, henkilökohtainen apu, palveluasuminen, päivätoiminta ja asunnon muutostyöt. Määrärahasidonnaisia palveluja ovat omaishoidontuki vammaisille ja kehitysvammaisille, sopeutumisvalmennus, välineet, koneet ja laitteet. Vammaispalvelujen tavoitteena on olla asiantuntevasti ja taloudellisesti vammaisille palveluja tuottava ja järjestävä kokonaisuus. Palveluja järjestetään sekä seutukunnallisesti että lähipalveluina normaalisuusperiaatteen mukaisesti. Sosiaalityöllä ja palveluohjauksella tuetaan vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta ja osallisuutta. Asiakkaalle laaditaan palvelusuunnitelma yksilöllisen palveluntarpeen selvittämiseksi ja johdonmukaisen palvelukokonaisuuden turvaamiseksi.

Seudullisissa vammaispalveluissa toimii neljä sosiaalityöntekijää ja neljä palveluohjaaja sekä tulosityksikön esimies.

Kehitysvammahuollon tehtävänä palveluohjauksessa on huolehtia siitä, että perhe voi saada ohjausta kasvatustehtävässään lapsen kehitysvammaisuuden aiheuttamiin erityiskysymyksiin. Kehitysvammahuollon palveluja ovat kehitysvammaisten laitoshoidon, asumispalvelut, kehitysvammaisten poliklinikka-palvelut, työtoiminta, päivätoiminta, tilapäinen hoito, asumisohjaus, koululaisten loma-ajantoiminta, kuntoutusohjaus, neuropsykiatrisen valmennus ja erityishuollonkuljetukset. Kehitysvammaisille asiakkaille laaditaan palvelusuunnitelman lisäksi yksilökohtainen erityishuolto-ohjelma, jossa määritellään myönnettävät erityishuollon palvelut. Kuntayhtymän omissa kehitysvammaisten päivätoimintayksiköissä järjestämme aikuisten kehitysvammaisten päivätoimintaa ja 7 vuotta täyttäneiden lasten koululomien aikaista toimintaa.

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
Vammaispalvelut				
Tuotot (€)	782 877,18	873 308,00	1 084 261,00	24,16 %
Toimintakulut (€)	-14 275 381,19	-16 245 356,13	-16 760 347,00	3,17 %
Poistot (€)	-16 366,89	-11 100,00	-27 300,00	145,95 %
Netto (€)	-13 508 870,90	-15 383 148,13	-15 703 386,00	2,08 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-13 508 870,90	-15 383 148,13	-15 703 386,00	2,08 %
Sosiaalityö				
Tuotot (€)	240,00	300,00	0,00	-100,00 %
Toimintakulut (€)	-445 868,51	-502 916,11	-500 063,00	-0,57 %
Poistot (€)	-2 604,84	-4 400,00	-8 200,00	86,36 %
Netto (€)	-448 233,35	-507 016,11	-508 263,00	0,25 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-448 233,35	-507 016,11	-508 263,00	0,25 %
Asiakkaat (hlö)	1 112,00	1 090,00	1 045,00	-4,13 %
Kulut / asiakas (€)	-403,30	-465,43	-486,38	4,50 %
Vammaispalvelut				
Tuotot (€)	88 391,58	119 367,00	111 506,00	-6,59 %
Toimintakulut (€)	-3 938 183,27	-4 642 843,96	-4 483 088,00	-3,44 %
Netto (€)	-3 849 791,69	-4 523 476,96	-4 371 582,00	-3,36 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-3 849 791,69	-4 523 476,96	-4 371 582,00	-3,36 %

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
<i>Vammaisten</i>				
<i>harkinnanvaraiset palvelut</i>				
Tuotot (€)	1 800,00	0,00	0,00	-
Toimintakulut (€)	-470 959,95	-469 553,81	-557 107,00	18,65 %
Netto (€)	-469 159,95	-469 553,81	-557 107,00	18,65 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-469 159,95	-469 553,81	-557 107,00	18,65 %
Tuotot / asiakas (€)	9,05	0,00	0,00	-
Asiakkaat, summatason hetu (hlö)	128,00	197,00	217,00	10,15 %
Tuotot / summatason asiakas (€)	14,06	0,00	0,00	-
Kulut / summatason asiakas (€)	-3 679,37	-2 383,52	-2 567,31	7,71 %
<i>Vaikeavammaisten</i>				
<i>subjektiiviset palvelut</i>				
Tuotot (€)	9 015,79	10 505,00	10 505,00	0,00 %
Toimintakulut (€)	-2 317 175,95	-2 590 588,10	-2 520 508,00	-2,71 %
Netto (€)	-2 308 160,16	-2 580 083,10	-2 510 003,00	-2,72 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-2 308 160,16	-2 580 083,10	-2 510 003,00	-2,72 %
Asiakkaat, summatason hetu (hlö)	752,00	965,00	871,00	-9,74 %
Kulut / summatason asiakas (€)	-3 081,35	-2 684,55	-2 893,81	7,80 %
<i>Vaikeavammaisten</i>				
<i>asumispalvelut</i>				
Tuotot (€)	77 575,79	108 862,00	101 001,00	-7,22 %
Toimintakulut (€)	-1 150 047,37	-1 582 702,05	-1 405 473,00	-11,20 %
Netto (€)	-1 072 471,58	-1 473 840,05	-1 304 472,00	-11,49 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 072 471,58	-1 473 840,05	-1 304 472,00	-11,49 %
Hoitopäivät (pv)	5 896,00	7 780,00	6 435,00	-17,29 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-195,06	-203,43	-218,41	7,36 %
<i>Kehitysvammahuolto</i>				
Tuotot (€)	694 245,60	753 641,00	972 755,00	29,07 %
Toimintakulut (€)	-9 891 329,41	-11 099 596,06	-11 777 196,00	6,10 %
Poistot (€)	-13 762,05	-6 700,00	-19 100,00	185,07 %
Netto (€)	-9 210 845,86	-10 352 655,06	-10 823 541,00	4,55 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-9 210 845,86	-10 352 655,06	-10 823 541,00	4,55 %
<i>Kehitysvammaisten</i>				
<i>avohoittoa tukevat toimet</i>				
Tuotot (€)	84 682,94	138 415,00	131 361,00	-5,10 %
Toimintakulut (€)	-2 162 871,00	-2 773 307,08	-2 812 449,00	1,41 %
Poistot (€)	-10 232,64	-4 500,00	-2 700,00	-40,00 %
Netto (€)	-2 088 420,70	-2 639 392,08	-2 683 788,00	1,68 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-2 088 420,70	-2 639 392,08	-2 683 788,00	1,68 %
Asiakkaat, summatason hetu (hlö)	297,00	-	-	-
Kulut / summatason asiakas (€)	-7 316,85	-	-	-
<i>Kehitysvammaisten palveluasuminen</i>				

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
Tuotot (€)	609 562,66	615 226,00	841 394,00	36,76 %
Toimintakulut (€)	-6 987 578,73	-7 657 488,06	-8 590 377,00	12,18 %
Poistot (€)	-3 529,41	-2 200,00	-16 400,00	645,45 %
Netto (€)	-6 381 545,48	-7 044 462,06	-7 765 383,00	10,23 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-6 381 545,48	-7 044 462,06	-7 765 383,00	10,23 %
Hoitopäivät (pv)	55 985,00	58 955,00	62 650,00	6,27 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-124,87	-129,92	-137,38	5,74 %
<i>Kehitysvammaisten laitohoito</i>				
Toimintakulut (€)	-740 879,68	-668 800,92	-374 370,00	-44,02 %
Netto (€)	-740 879,68	-668 800,92	-374 370,00	-44,02 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-740 879,68	-668 800,92	-374 370,00	-44,02 %
Hoitopäivät (pv)	1 616,00	1 494,00	874,00	-41,50 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-458,47	-447,66	-428,34	-4,32 %

Vaikeavammaisten ja kehitysvammaisten asiakkaiden tehostettua palveluasumista järjestetään ostopalveluina 1.8.2020 voimaan tulleiden sopimusten perusteella sekä omana tuotantona. Kuntayhtymän alueella toimii kahdeksan kehitysvammaisten palveluasumisen ostopalveluyksikkö sekä yksi vaikeavammaisten asiakkaiden asumisyksikkö. Kuntayhtymän omana tuotantona toimii kaksi tehostetun palveluasumisen yksikköä sekä vaikeavammaisten lasten asumis- ja tilapäishoitoyksikkö. Näistä Ahjolan palvelukoti otettiin käyttöön kesäkuussa 2021. Yksikkö on 16-paikkainen. Tavoitteena on, että vuonna 2022 sen kaikki asiakaspaikat ovat käytössä. Kokonaisuutena kaikkien yksiköiden käyttöaste on korkea ja lähes kaikki asukaspaikat ovat käytössä. Yksityiset palveluntuottajat myyvät asumispalvelua myös kuntayhtymän ulkopuolelle.

Kehitysvammaisten palveluasumisessa hoitopäivien määrä kasvaa 3 700 päivää. Ahjolan perustamisen jälkeen tehostettua palveluasumista kotona odottavat kehitysvammaiset ovat päässeet palveluun.

Omassa kodissa asumista tukevat avopalvelut on budjetoitu olemassa olevan palvelutarpeen mukaisena. Olennaisia määrärahamuutoksia ei ole vuoteen 2021. Henkilökohtaisen avun palvelusetelimallin käyttöä lisätään suhteessa työnantajamalliin. Oman työn osuutta vahvistetaan vakinaistamalla kaksi määräaikaista avustajaa ja lisäämällä yksi uusi kokoaikainen avustaja. Vammaispalvelulain mukaisten kuljetusten kilpailutusprosessi etenee huomioiden POSOTE20 valmistelu.

Asiakkaiden palvelutarpeen ja toimintakyvyn arvioinnissa otetaan käyttöön Rai-toimintakykymittari yhteistyössä Pohjois-Savon hankkeen kanssa. Vammaispalveluihin on varattu määräraha ohjelmistoa ja kehittäjän palkkoja varten.

Ylä-Savo Vammaispalvelut TA 2022 Sonkajärvi

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
<i>Vammaispalvelut</i>				
Tuotot (€)	92 889,23	93 926,27	101 327,71	7,88 %
Toimintakulut (€)	-1 905 468,76	-2 183 996,85	-2 206 340,58	1,02 %
Poistot (€)	-992,76	-883,38	-2 068,69	134,18 %
Netto (€)	-1 813 572,29	-2 090 953,96	-2 107 081,56	0,77 %
Ulkokuntien osuus (€)	-3 702,64	-623,15	-1 616,87	159,47 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 817 274,93	-2 091 577,11	-2 108 698,43	0,82 %
<i>Sosiaalityö</i>				
Tuotot (€)	25,68	35,78	0,00	-100,00 %
Toimintakulut (€)	-47 714,31	-59 980,81	-57 423,49	-4,26 %
Poistot (€)	-278,76	-524,77	-941,63	79,44 %
Netto (€)	-47 967,39	-60 469,80	-58 365,12	-3,48 %
Ulkokuntien osuus (€)	-2 116,84	0,00	0,00	-
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-50 084,23	-60 469,80	-58 365,12	-3,48 %
Asiakkaat (hlö)	119,00	130,00	120,00	-7,69 %
Kulut / asiakas (€)	-403,30	-465,43	-486,38	4,50 %
<i>Vammaispalvelut</i>				
Toimintakulut (€)	-417 478,24	-440 338,07	-478 217,00	8,60 %
Netto (€)	-417 478,24	-440 338,07	-478 217,00	8,60 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-417 478,24	-440 338,07	-478 217,00	8,60 %
<i>Vammaisten harkinnanvaraiset palvelut</i>				
Toimintakulut (€)	-62 213,36	-53 745,99	-65 464,00	21,80 %
Netto (€)	-62 213,36	-53 745,99	-65 464,00	21,80 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-62 213,36	-53 745,99	-65 464,00	21,80 %
Asiakkaat, summatason hetu (hlö)	11,00	19,00	21,00	10,53 %
Kulut / summatason asiakas (€)	-5 655,76	-2 828,74	-3 117,33	10,20 %
<i>Vaikeavammaisten subjektiiviset palvelut</i>				
Toimintakulut (€)	-256 444,01	-277 031,07	-241 960,00	-12,66 %
Netto (€)	-256 444,01	-277 031,07	-241 960,00	-12,66 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-256 444,01	-277 031,07	-241 960,00	-12,66 %
Asiakkaat, summatason hetu (hlö)	92,00	120,00	108,00	-10,00 %
Kulut / summatason asiakas (€)	-2 787,43	-2 308,59	-2 240,37	-2,96 %
<i>Vaikeavammaisten asumispalvelut</i>				
Toimintakulut (€)	-98 820,87	-109 561,01	-170 793,00	55,89 %
Netto (€)	-98 820,87	-109 561,01	-170 793,00	55,89 %

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-98 820,87	-109 561,01	-170 793,00	55,89 %
Hoitopäivät (pv)	731,00	730,00	1 095,00	50,00 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-135,19	-150,08	-155,98	3,93 %
<i>Kehitysvammahuolto</i>				
Tuotot (€)	92 863,55	93 890,49	101 327,71	7,92 %
Toimintakulut (€)	-1 440 276,21	-1 683 677,97	-1 670 700,09	-0,77 %
Poistot (€)	-714,00	-358,61	-1 127,06	214,29 %
Netto (€)	-1 348 126,66	-1 590 146,09	-1 570 499,44	-1,24 %
Ulkokuntien osuus (€)	-1 585,80	-623,15	-1 616,87	159,47 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 349 712,46	-1 590 769,24	-1 572 116,31	-1,17 %
<i>Kehitysvammaisten avohoitoa tukevat toimet</i>				
Tuotot (€)	14 426,52	23 733,37	17 457,72	-26,44 %
Toimintakulut (€)	-310 282,47	-423 566,64	-401 759,63	-5,15 %
Poistot (€)	-614,29	-302,88	-142,11	-53,08 %
Netto (€)	-296 470,24	-400 136,15	-384 444,02	-3,92 %
Ulkokuntien osuus (€)	-598,75	-324,76	-199,75	-38,49 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-297 068,99	-400 460,91	-384 643,77	-3,95 %
Asiakkaat, summatason hetu (hlö)	44,00	-	-	-
Kulut / summatason asiakas (€)	-7 065,84	-	-	-
<i>Kehitysvammaisten palveluasuminen</i>				
Tuotot (€)	78 437,03	70 157,12	83 869,99	19,55 %
Toimintakulut (€)	-1 129 352,95	-1 258 890,32	-1 268 438,46	0,76 %
Poistot (€)	-99,71	-55,73	-984,95	1 667,36 %
Netto (€)	-1 051 015,63	-1 188 788,93	-1 185 553,42	-0,27 %
Ulkokuntien osuus (€)	-987,05	-298,39	-1 417,12	374,92 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 052 002,68	-1 189 087,32	-1 186 970,54	-0,18 %
Hoitopäivät (pv)	10 099,00	10 525,00	10 561,00	0,34 %
Kulut / hoitopäivä (€)	-111,84	-119,61	-120,20	0,49 %
<i>Kehitysvammaisten laitohoito</i>				
Toimintakulut (€)	-640,79	-1 221,01	-502,00	-58,89 %
Netto (€)	-640,79	-1 221,01	-502,00	-58,89 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-640,79	-1 221,01	-502,00	-58,89 %

Mäntylän asumisyksikön ja päiväkeskus Pirtin ateriapalvelut on budjetoitu Sonkajärven kunnan antaman hintatason mukaan. Ateriahinta on aiheuttanut asiakkaille tilanteen, jossa heidän tulonsa eivät riitä perusmenojen kattamiseen. Sosiaalityössä on tehty asiakasmaksun alentamis- tai poistamispäätöksiä. Vuoden 2022 budjetissa asiakkailta perittävä ateriamaksu vastaa Vieremän ateriamaksun suuruutta.

Ylä-Savo Vastaanottopalvelut TA 2022 Kaikki kunnat

Palvelun sisältö:

Avohoito: lääkäripalvelut, hoitajapalvelut, tartuntataudit ja hygienia, poikkeusolojen hankinnat, päivystys, ravitsemusterapia

Lyhyt kuvaus:

Väestölle annettavat kiireettömät perusterveydenhuollon vastaanottopalvelut lähipalveluna sekä seudullinen perusterveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys lisäalnessa.

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
<i>Vastaanottopalvelut</i>				
Tuotot (€)	1 461 747,70	1 671 644,00	1 577 377,00	-5,64 %
Toimintakulut (€)	-11 237 521,20	-10 777 944,99	-11 034 411,00	2,38 %
Poistot (€)	-26 149,39	-20 100,00	-37 000,00	84,08 %
Netto (€)	-9 801 922,89	-9 126 400,99	-9 494 034,00	4,03 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-9 801 922,89	-9 126 400,99	-9 494 034,00	4,03 %
Kulut / summatason asiakas (€)	-468,83	-414,51	-450,97	8,80 %
<i>Terveyskeskuslääkäri- ja hoitajapalvelut</i>				
Tuotot (€)	1 461 747,70	1 671 644,00	1 577 377,00	-5,64 %
Toimintakulut (€)	-11 237 521,20	-10 777 944,99	-11 034 411,00	2,38 %
Poistot (€)	-26 149,39	-20 100,00	-37 000,00	84,08 %
Netto (€)	-9 801 922,89	-9 126 400,99	-9 494 034,00	4,03 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-9 801 922,89	-9 126 400,99	-9 494 034,00	4,03 %
Asiakkaat, summatason hetu (hlö)	24 025,00	26 050,00	24 550,00	-5,76 %
Kulut / summatason asiakas (€)	-468,83	-414,51	-450,97	8,80 %
Peittävyys (summataso) (%)	65,21	70,71	67,55	-4,46 %
Päivystyskäyntien osuus kaikista käynneistä (%)	15,14	14,04	12,96	-7,73 %
Kulut / asukas (€)	-305,73	-293,09	-304,65	3,95 %
Käynnit kaikki (kpl)	76 575,00	103 995,00	94 186,00	-9,43 %

Avohoidon palveluprosessien yhteensovittamisella oman erikoissairaanhoidon kanssa tehostetaan sisäistä toimintaa ja tuotetaan asiakkaalle parempaa palvelua. Keskeisenä toimenpiteenä on tiimimallin käyttöönotto, palveluketjujen tehostaminen, ja etäpalvelujen lisääminen. Hyvinvointialueen valmistelun tavoitteiden mukaisesti kehitetään edelleen sähköistä yhteydentaantia, hoidon tarpeen arviointia ja palveluohjausta.

Henkilöstön yhteiskäytössä huomioidaan keskitetyn työvuorosunnittelun (Numeron) mahdollisuudet osaamisen varmistamiseksi ja laajentamiseksi.

Etävastaanottotyön malli on käytössä sekä lääkärin ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden vastaanotoilla, toimintamalleja kehitetään edelleen työhön sopivaksi. Etävastaanotot ja etätyömahdollisuus nähdään myös rekrytointia edistävänä asiana. Puhelin- ja chat toiminta toteutetaan seudullisesti.

Ympäri vuorokautinen päivystys jatkuu edelleen poikkeusluvalla 31.12.2022 uudisrakennuksessa.

Talousarviossa ei ole huomioitu mahdollisia pandemiaan liittyviä kustannuksia.

Vuonna 2020 vastaanottojen asiakasmäärät laskivat Covid-19 pandemiasta johtuen ja vuoden 2022 asiakasmääriä arvioitaessa oletuksena on maltillinen kasvu verrattuna vuoteen 2020. Arvioidut käyntimäärät perustuvat vuoden 2021 toteumaan. Viikonloppuisin Enska palvelut viikonloppuisin ja arkipäivinä näkyvät kunnittaisena jakaumana vuoden 2021 käytön mukaisesti.

Oleelliset lisäykset/vähennykset:

Toimintatuotot laskevat 5,6 %, (94 t€), josta asiakasmaksulain muutoksesta johtuen arvioidaan maksutuottojen laskevan 12,5 %, (115 t€). Myyntituottojen arvioidaan toteutuvan ta 21 tasolla.

Tukipalvelut kasvavat (lääkehuoltopalvelut + 20,6%, laboratoriopalvelut +2,6% sekä röntgenpalvelut + 4,7%) noin 120 t€, rakennusten ja huoneistojen vuokrat kasvavat (19,2%), noin 80 t€.

Yleislääkäritasoinen päivitys ja Enska- toiminta viikonloppuisin toteutetaan virkalääkärien toimesta.

Ylä-Savo Vastaanottopalvelut TA 2022 Sonkajärvi

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
<i>Vastaanottopalvelut</i>				
Tuotot (€)	106 330,82	117 985,80	108 226,93	-8,27 %
Toimintakulut (€)	-1 235 946,51	-1 066 511,44	-1 123 072,87	5,30 %
Poistot (€)	-973,62	-1 429,61	-2 889,82	102,14 %
Netto (€)	-1 130 589,31	-949 955,25	-1 017 735,76	7,14 %
Ulkokuntien osuus (€)	-26 991,08	-33 484,49	-20 500,29	-38,78 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 157 580,39	-983 439,74	-1 038 236,05	5,57 %
Kulut / summatason asiakas (€)	-521,25	-410,75	-469,15	14,22 %
<i>Terveyskeskuslääkäri- ja hoitajapalvelut</i>				
Tuotot (€)	106 330,82	117 985,80	108 226,93	-8,27 %
Toimintakulut (€)	-1 235 946,51	-1 066 511,44	-1 123 072,87	5,30 %
Poistot (€)	-973,62	-1 429,61	-2 889,82	102,14 %
Netto (€)	-1 130 589,31	-949 955,25	-1 017 735,76	7,14 %
Ulkokuntien osuus (€)	-26 991,08	-33 484,49	-20 500,29	-38,78 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 157 580,39	-983 439,74	-1 038 236,05	5,57 %
Asiakkaat, summatason hetu (hlö)	2 373,00	2 600,00	2 400,00	-7,69 %
Kulut / summatason asiakas (€)	-521,25	-410,75	-469,15	14,22 %
Peittävyys (summataso) (%)	60,89	66,72	62,48	-6,35 %
Päivystyskäyntien osuus kaikista käynneistä (%)	13,39	10,29	12,54	21,84 %
Kulut / asukas (€)	-317,40	-274,04	-293,14	6,97 %
Käynnit kaikki (kpl)	7 849,00	12 145,00	9 330,00	-23,18 %

Ylä-Savo Ympäristö- ja terveysvalvontapalvelut TA 2022 Kaikki kunnat

Palvelun sisältö: Ympäristönsuojelu, terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto

Lyhyt kuvaus:

Ympäristö- ja terveysvalvontapalveluiden vastuualueen tavoitteena on turvata terveellinen ja viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö, hyvälaatuinen talousvesi, terveellinen asuin- ja elinympäristö, turvalliset elintarvikkeet, terveet ja hyvinvoivat eläimet sekä toimiva eläinlääkintähuolto. Vastuualue ylläpitää ja edistää ihmisten ja eläinten terveyttä, vähentää ja poistaa elinympäristön ja elintarvikkeiden terveyshaitteikijöitä ja estää tartuntojen leviämistä elintarvikkeiden välityksellä eläimistä ihmisiin. Tehtäväänsä ympäristö- ja terveysvalvontapalveluiden vastuualue toteuttaa huolehtimalla ympäristönsuojelusta, terveysvalvonnasta ja eläinlääkintähuollosta. Ympäristö- ja terveysvalvontapalvelut laskutetaan jäsenkuntien asukaslukujen suhteessa pois lukien eläinlääkintähuollon tilakustannukset ja subventiot. Eläinlääkintähuollon tilakustannukset Sonkajärven, Vieremän ja Kiuruveden osalta laskutetaan siltä jäsenkunnalta, jonka alueella tilat sijaitsevat. Iisalmen eläinlääkintäkustannukset laskutetaan jäsenkunnilta asukaslukujen suhteessa. Subventiot laskutetaan kunnilta toteutuneiden kulujen mukaan.

Ympäristönsuojelu:

Ympäristönsuojelutehtäviin kuuluvat mm. vesiensuojeluun, jätevalvontaan, ilmanlaatuun, meluntorjuntaan, ympäristölupiin ja ilmoituksiin liittyvät asiat sekä maa-ainesasiat.

Iisalmen, Kiuruveden, Sonkajärven ja Vieremän sekä Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunta. Ympäristölautakunnan tehtävänä on:

- 1) Huolehtia lautakunnan hoidettavaksi laissa tai sen nojalla säädettyistä tai määräytyistä tehtävistä
- 2) Huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä
- 3) Huolehtia ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista
- 4) Osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen
- 5) Antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille
- 6) Huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa
- 7) Edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasioissa

Terveysvalvonta:

Terveysvalvontaan sisältyy elintarviketurvallisuuden, terveydensuojelun ja tupakkalain valvonta. Elintarvikevalvonnassa valvotaan elintarvikkeita ja niiden valmistusta, markkinointia, kuljetusta, kaupanpitoa ja tarjoilua sekä selvitetään elintarvikeperäisiä epidemioita. Terveydensuojelulain mukaiseen valvontaan sisältyvät mm. asuinhuoneistot, koulut ja oppilaitokset, lasten päivähoitopaikat, hoitokodit ja palvelutalot, kokoontumishuoneistot, uimarannat, uimahallit ja talousveden terveydellinen valvonta. Ympäristölautakunta toimii terveydensuojeluviranomaisena, elintarvikelain, tupakkalain ja lääkelain 54 a §:n mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena sekä leirintäalueviranomaisena.

Eläinlääkintähuolto:

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä järjestää alueellaan peruseläinlääkäripalvelut, kiireellisen eläinlääkäriavun sekä elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan ja kunnaneläinlääkäreille säädettyjen tehtävien hoidon siten kuin eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009) määrätään. Eläinlääkintähuollon tehtäviin kuuluvat eläinlääkäripalvelujen ja kiireellisen eläinlääkäriavun tarjoaminen, eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon terveydellinen valvonta, eläintenpidon terveydellinen valvonta, eläintautilien vastustaminen ja ennalta ehkäiseminen sekä eläinsuojelu. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymällä on eläinlääkintäkeskus Iisalmissa ja vastaanotot Kiuruvedellä, Sonkajärvellä ja Vieremällä

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
Ympäristö				
Tuotot (€)	349 006,26	361 000,00	338 150,00	-6,33 %
Toimintakulut (€)	-2 194 997,76	-2 237 007,00	-2 476 209,00	10,69 %
Poistot (€)	-30 808,45	-30 500,00	-61 600,00	101,97 %
Netto (€)	-1 876 799,95	-1 906 507,00	-2 199 659,00	15,38 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 876 799,95	-1 906 507,00	-2 199 659,00	15,38 %
Eläinlääkintähuolto				
Tuotot (€)	196 920,40	206 000,00	173 150,00	-15,95 %
Toimintakulut (€)	-1 422 323,10	-1 413 958,00	-1 651 092,00	16,77 %
Poistot (€)	-30 808,45	-30 500,00	-61 600,00	101,97 %
Netto (€)	-1 256 211,15	-1 238 458,00	-1 539 542,00	24,31 %

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Talousarvio 2022 vs. Talousarvio 2021
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-1 256 211,15	-1 238 458,00	-1 539 542,00	24,31 %
Käynnit (kpl)	15 698,00	14 334,00	15 320,00	6,88 %
Kulut / käynti (€)	-92,57	-100,77	-111,79	10,94 %
Summa (€)	35 507,38	36 000,00	-	-
<i>Ympäristöterveysvalvonta</i>				
Tuotot (€)	42 582,50	55 000,00	65 000,00	18,18 %
Toimintakulut (€)	-378 799,45	-394 516,00	-405 223,00	2,71 %
Netto (€)	-336 216,95	-339 516,00	-340 223,00	0,21 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-336 216,95	-339 516,00	-340 223,00	0,21 %
Asukasluku (hlö)	36 842,00	36 842,00	36 341,00	-1,36 %
Toimenpiteiden määrä (kpl)	497,00	700,00	620,00	-11,43 %
Kulut / toimenpide (€)	-762,17	-563,59	-653,59	15,97 %
<i>Ympäristönsuojelu</i>				
Tuotot (€)	109 503,36	100 000,00	100 000,00	0,00 %
Toimintakulut (€)	-393 875,21	-428 533,00	-419 894,00	-2,02 %
Netto (€)	-284 371,85	-328 533,00	-319 894,00	-2,63 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-284 371,85	-328 533,00	-319 894,00	-2,63 %
Asukasluku (hlö)	41 233,00	41 233,00	40 662,00	-1,38 %
Tehdyt tarkastukset / kertomukset (kpl)	208,00	210,00	210,00	0,00 %
Luvat ja ilmoitukset (kpl)	91,00	80,00	65,00	-18,75 %
Kulut / Lupa tai ilmoitus (€)	-4 328,30	-5 356,66	-6 459,91	20,60 %

Ylä-Savo Ympäristö- ja terveysvalvontapalvelut TA 2022 Sonkajärvi

	Tilinpäätös 2020 Sonkajärvi	Talousarvio 2021 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi	Talousarvio 2022 Sonkajärvi vs. Talousarvio 2021 Sonkajärvi
<i>Ympäristö</i>				
Tuotot (€)	35 683,02	37 058,71	34 617,02	-6,59 %
Toimintakulut (€)	-230 140,70	-234 466,71	-258 718,27	10,34 %
Poistot (€)	-3 258,79	-3 226,17	-10 965,92	239,91 %
Netto (€)	-197 716,47	-200 634,17	-235 067,17	17,16 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-197 716,47	-200 634,17	-235 067,17	17,16 %
<i>Eläinlääkintähuolto</i>				
Tuotot (€)	20 829,46	21 789,86	18 300,79	-16,01 %
Toimintakulut (€)	-152 847,01	-152 234,95	-176 225,03	15,76 %
Poistot (€)	-3 258,79	-3 226,17	-10 965,92	239,91 %
Netto (€)	-135 276,34	-133 671,26	-168 890,16	26,35 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-135 276,34	-133 671,26	-168 890,16	26,35 %
Käynnit (kpl)	1 543,00	1 432,00	1 326,00	-7,40 %
Kulut / käynti (€)	-101,17	-108,56	-141,17	30,04 %
Summa (€)	6 155,17	6 480,00	-	-
<i>Ympäristöterveysvalvonta</i>				
Tuotot (€)	4 504,21	5 817,68	6 870,06	18,09 %
Toimintakulut (€)	-40 067,87	-41 730,36	-42 829,35	2,63 %
Netto (€)	-35 563,66	-35 912,68	-35 959,29	0,13 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-35 563,66	-35 912,68	-35 959,29	0,13 %
Asukasluku (hlö)	3 897,00	3 897,00	3 841,00	-1,44 %
Toimenpiteiden määrä (kpl)	65,00	70,00	70,00	0,00 %
Kulut / toimenpide (€)	-616,43	-596,15	-611,85	2,63 %
<i>Ympäristönsuojelu</i>				
Tuotot (€)	10 349,35	9 451,17	9 446,17	-0,05 %
Toimintakulut (€)	-37 225,82	-40 501,40	-39 663,89	-2,07 %
Netto (€)	-26 876,47	-31 050,23	-30 217,72	-2,68 %
Ulkokuntien osuuden jälkeen (€)	-26 876,47	-31 050,23	-30 217,72	-2,68 %
Asukasluku (hlö)	3 897,00	3 897,00	3 841,00	-1,44 %
Tehdyt tarkastukset / kertomukset (kpl)	23,00	30,00	30,00	0,00 %
Luvat ja ilmoitukset (kpl)	7,00	10,00	10,00	0,00 %
Kulut / Lupa tai ilmoitus (€)	-5 317,97	-4 050,14	-3 966,39	-2,07 %